

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренцијски савјет

Rješenje

**po Zahtjevu za pokretanje postupka protiv Guma M d.o.o. Mostar, Bosna i Hercegovina i
Renault Nissan Slovenija d.o.o. Ljubljana, Republika Slovenija podnesenog od strane
privrednog subjekta Autohit d.o.o Sarajevo, Bosna i Hercegovina**

**Sarajevo,
oktobar, 2022. godine**

Broj: UP-01-26-2-53-44/21
Sarajevo, 12. oktobar 2022. godine

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na osnovu člana 32. stav (1) i (2), te člana 42. stavak (2) Zakona o konkurenciji („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 48/05, 76/07 i 80/09), i člana 105. Zakona o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH“, br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), a po Zahtjevu za pokretanje postupka privrednog subjekta Autohit d.o.o. Sarajevo, Hasana Merdžanovića b.b. 71 320 Vogošća, Sarajevo, protiv privrednih subjekata Guma M d.o.o, Bišće polje b.b., 88 000 Mostar i Renault Nissan Slovenija d.o.o., Dunajska cesta 22., 1 000 Ljubljana, Republika Slovenija, radi utvrđivanja zloupotrebe dominantnog položaja u smislu člana 10. stav (2) tačka a), b) i c) Zakona o konkurenciji, zaprimljenog dana 10. decembra 2021. godine pod brojem: UP-01-26-2-53-1/21 na 110. (stotinudesetoj) sjednici održanoj dana 12. oktobra 2022. godine, donijelo je sljedeće

R J E Š E N J E

1. Odbija se Zahtjev privrednog subjekta Autohit d.o.o. Sarajevo, Hasana Merdžanovića b.b. 71 320 Vogošća, Sarajevo, Bosna i Hercegovina, podnesen protiv privrednih subjekata Guma M d.o.o, Bišće polje b.b., 88 000 Mostar, Bosna i Hercegovina, i Renault Nissan Slovenija d.o.o., Dunajska cesta 22., 1 000 Ljubljana, Republika Slovenija, radi utvrđivanja zloupotrebe dominantnog položaja u smislu člana 10. stav (2) tačka a), b) i c) Zakona o konkurenciji, kao neosnovan.
2. Odbija se zahtjev privrednog subjekta Autohit d.o.o. Sarajevo, Hasana Merdžanovića b.b. 71 320 Vogošća, Sarajevo, Bosna i Hercegovina za naknadom troškova postupka, kao neosnovan.
3. Nalaže se privrednom subjektu Autohit d.o.o. Sarajevo, Hasana Merdžanovića b.b. 71 320 Vogošća, Sarajevo, da nadoknadi troškove postupka privrednom subjektu Renault Nissan Slovenija d.o.o., Dunajska cesta 22., 1 000 Ljubljana, Republika Slovenija u ukupnom iznosu od 3.474,90 KM (slovima: tri hiljade i četiri stotine sedamdeset četiri konvertibilne marke i devedeset feninga) u roku od 8 dana od dana prijema ovog rješenja.
4. Obavezuje se privredni subjekt Autohit d.o.o. Sarajevo, Hasana Merdžanovića b.b. 71 320 Vogošća, Sarajevo, Bosna i Hercegovina da plati administrativnu taksu u ukupnom iznosu od 1.500,00 KM (slovima: hiljadu i petsto konvertibilnih maraka) u korist Budžeta institucija Bosne i Hercegovine u roku od 8 dana od dana prijema ovog Rješenja.
5. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u „Službenom glasniku BiH“, službenim glasilima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

O b r a z l o ž e n j e

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Konkurencijsko vijeće) je, dana 10. decembra 2021. godine zaprimilo Zahtjev za pokretanje postupka, zaprimljen od strane privrednog subjekta Autohit d.o.o. Sarajevo, Hasana Merdžanovića b.b. 71 320 Vogošća, Sarajevo (u daljem tekstu: Podnosilac zahtjeva ili AUTOHIT), pod brojem: UP- 01-26-2-53-1/21, radi utvrđivanja

zloupotrebe dominantnog položaja iz člana 10. stav (2) tačke a), b) i c) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09) od strane privrednih subjekata Guma M d.o.o. (u daljem tekstu: GUMA M), Bišće polje b.b. 88 000 Mostar i Renault Nissan Slovenija d.o.o., Dunajska cesta 22., 1 000 Ljubljana, Republika Slovenija (u daljem tekstu: RENAULT NISSAN SLOVENIJA) ili (u daljem tekstu za oba: Protivna strana).

Sa Zahtjevom za dopunom Zahtjeva Konkurencijsko vijeće se Podnosiocu zahtjeva obratilo dana 22. decembra 2021. godine, aktom broj: UP-01-26-2-53-2/21, i dana 20. siječnja 2021. godine, aktom broj: UP-01-26-2-53-4/21.

U ostavljenom roku Podnosilac je dostavio traženo dana 30. decembra 2021. godine aktom broj: UP-01-26-2-53-3/21, te dana 10. februara 2022. godine aktom broj: UP-01-26-2-53-4/21.

Nakon kompletiranja Zahtjeva, Konkurencijsko vijeće je Podnosiocu zahtjeva, izdalo Potvrdu o prijemu kompletnog i urednog Zahtjeva, u smislu člana 28. stav (3) Zakona, dana 14. marta 2022, aktom broj UP-01-26-2-53-7/21.

1. Stranke u postupku

Stranke u postupku su privredni subjekti Autohit d.o.o. Sarajevo, Hasana Merdžanovića b.b. 71 320 Vogošća, Sarajevo, Guma M d.o.o, Bišće polje b.b., 88 000 Mostar i Renault Nissan Slovenija d.o.o., Dunajska cesta 22., 1 000 Ljubljana, Republika Slovenija.

1.1. Privredni subjekt Autohit d.o.o. Sarajevo

Prema Izvodu iz sudskog registra Općinskog suda u Sarajevu, privredni subjekt Autohit d.o.o. upisan je u sudski registar pod identifikacijskim brojem: 42004240005, a kao osoba ovlaštena za zastupanje upisan je gosp. Haris Hadžiavdagić, direktor. Osnovne registrovane djelatnosti privrednog subjekta AUTOHIT je uvoz, prodaja i servisiranje vozila;

Privredni subjekt Autohit ima zaključen Ugovor o uvozu i distribuciji vozila marke „Nissan“ sa privrednim subjektom Renault Nissan Slovenija d.o.o. Dunajska cesta 22., 1000 Ljubljana, Republika Slovenija.

1.2. Privredni subjekt Renault Nissan Slovenija d.o.o. Ljubljana

Prema Izvodu iz sudskog registra Okružnog suda u Ljubljani, privredni subjekt Renault Nissan Slovenija d.o.o. Ljubljana, upisan je u sudski registar pod matičnim brojem subjekta upisa: 1701371000, a kao osoba ovlaštena za zastupanje upisan je gosp. Dragan Gašić, direktor.

Privredni subjekt Renault Nissan Slovenija d.o.o. Dunajska cesta 22., 1000 Ljubljana, Republika Slovenija ima zaključen Ugovor o uvozu i distribuciji vozila marke „Nissan“ sa privrednim subjektom Autohit d.o.o. Sarajevo, Hasana Merdžanovića b.b. 71 320 Vogošća, Sarajevo, te Ugovor o uvozu i distribuciji vozila marke Renault, Dacia i Nissan sa privrednim subjektom Guma M d.o.o, Bišće polje b.b., 88 000 Mostar.

1.3. Privredni subjekt Guma M d.o.o. Mostar

Prema Izvodu iz sudskog registra Općinskog suda u Mostaru, privredni subjekt Guma M d.o.o. upisan je u sudski registar pod identifikacijskim brojem: 4227111640008, a kao osoba ovlaštena za zastupanje upisan je gosp. Mario Vujević, direktor. Osnovne registrovane djelatnosti privrednog subjekta Guma M je uvoz, prodaja i servisiranje vozila;

2. Pravni okvir predmetnog postupka

Konkurencijsko vijeće je u postupku primijenilo odredbe Zakona, Odluke u definisanju dominantnog položaja („Službeni glasnik BiH“, br. 18/06 i 34/10), Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta („Službeni glasnik BiH“, br. 18/06 i 34/10) i odredbe Zakona o upravnom postupku, u smislu člana 26. Zakona.

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između evropskih zajednica i njegovih država članica, s jedne strane i Bosne i Hercegovine s druge strane („Službeni glasnik BiH – međunarodni ugovori“ br. 10/08 - u daljem tekstu: Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju) odredba čl. 71. o primjeni kriterija i pravne stečevine Evropske unije, te člana 43. stav (1) Zakona, omogućuju Konkurencijskom vijeću u svrhu ocjene datog slučaja, da može koristiti sudsku praksu Evropskog suda pravde i odlukama Evropske komisije.

3. Postupak po Zahtjevu za pokretanje postupka

Podnosilac Zahtjeva u svom Zahtjevu navodi slijedeće:

U svom Zahtjevu, Podnosilac zahtjeva, opisuje činjenično stanje i okolnosti koje su razlog za podnošenje Zahtjeva, te u kratkim crtama navodi slijedeće:

Privredni subjekt AUTOHIT d.o.o. Sarajevo, Hasana Merdžanovića b.b., 71 320 Vogošća, Sarajevo, zastupan po direktoru Harisu Hadžiadagiću, a on po punomoćniku Sanelu Neziriću, advokatu iz Sarajeva radi utvrđivanja zloupotrebe dominantnog položaja iz člana 10. stav 2. tačke a), b) i c) Zakona o konkurenciji BiH podnosi Zahtjev za pokretanje postupka radi utvrđivanja zloupotrebe dominantnog položaja protiv privrednog subjekta GUMA M d.o.o. Mostar sa sjedištem u Mostaru u Bišće polje b.b., 88 000 Mostar, i privrednog subjekta RENAULT NISSAN SLOVENIJA, d.o.o., Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana, Slovenija.

U dostavljenom zahtjevu zloupotreba dominantnog položaja se ogleda u radnjama definisanim:

- članom 10. stav 2. tačka a), b), i c) Zakona o konkurenciji.

Kao relevantno tržište u ovom postupku označava cijelo područje Bosne i Hercegovine.

- Ugovorom o uvozu i distribuciji zaključenim između RENAULT NISSAN SLOVENIJA, kao ovlaštenog trgovca, i privrednog subjekta AUTOHIT obuhvaćena je prodaja novih vozila marke Nissan i originalnih rezervnih dijelova, a radi distribucije, popravaka i održavanja vozila marke Nissan.
- Podneskom od 5.2.2020. godine upućenim RENAULT NISSAN SLOVENIJA, AUTOHIT je izrazio spremnost da postane član mreže ovlaštenih distributera i servisera Renault i Dacia novih motornih vozila i originalnih rezervnih dijelova, a za područje BiH, te je u tom smislu od Renault Nissan Slovenija, zatraženo dostavljanje kvalitativnih i kvantitativnih kriterija za primanje u navedenu mrežu (u punom opsegu), te opis postupaka validacije odnosnih kriterija.
- AUTOHIT je iskusan trgovac u ovoj industrijskoj grani i to sa već postojećim odnosom sa RENAULT NISSAN SLOVENIJA, nije bio u mogućnosti nigdje na Internetu pronaći objavljene kvalitativne i kvantitativne kriterije za primanje u navedenu mrežu, kao niti opis postupaka validacije odnosnih kriterija, a zbog čega je i zatražio dostavljanje istih u punom opsegu.
- RENAULT NISSAN SLOVENIJA je odgovorio i uputilo AUTOHIT da predmetni podnesak prosljede GUMA M kao ovlaštenom uvozniku i distributeru za oba branda za teritoriji BiH, budući da je isti odgovoran za prodajno-servisnu mrežu u Bosni i Hercegovini.
- Kako je nakon toga nastupila situacija povodom COVID-19 bolesti, AUTOHIT nije smatrao partnerskim nastavljati komunikaciju po ovom pitanju dok se situacija barem donekle ne konsolidira.
- Nakon što se situacija povodom COVID-19 bolesti donekle konsolidirala, dana 03.07.2020. godine, AUTOHIT uputio je dopis kojim je ponovio svoj zahtjev, ovog puta tražeći od GUMA M dostavljanje kvalitativnih i kvantitativnih kriterija (također u punom obimu), te opis

postupaka validacije odnosnih kriterija. Odnosni dopis dostavljen je i na pažnju RENAULT NISSAN SLOVENIJA, koji su time bili upoznati sa ovim postupanjem.

- Na ovaj podnesak od 3.7.2020.godine, GUMA M nije dostavio odgovor, niti se na bilo koji drugi način očitovao.
- Dana 25.9.2020.godine AUTOHIT je ponovno uputio dopis RENAULT NISSAN SLOVENIJA, a u kojem je istaknuto kako od strane GUMA M nije dostavljen bilo kakav odgovor, odnosno nisu dostavljene bilo kakve informacije o kriterijima koji se trebaju ispuniti, a kako bi AUTOHIT postao član mreže ovlaštenih distributera i servisera Renault i Dacia novih motornih vozila i originalnih rezervnih dijelova za područje Bosne i Hercegovine.
- Odnosnim je dopisom AUTOHIT upozorio da mu je time onemogućen pristup tržištu ovlaštenih distributera i servisera Renault i Dacia novih motornih vozila i originalnih rezervnih dijelova za područje Bosne i Hercegovine.
- Kako bi se otklonila zloupotreba dominantnog položaja ograničavanjem tržišta od strane privrednog subjekta GUMA M, te spriječilo dalje ograničavanje tržišta i tehničkog razvoja tržišta na štetu potrošača, AUTOHIT zatražio je da mu se (s obzirom da su se na osnovu gore navedenog stekle vanredne okolnosti na osnovu kojih isto nije zabranjeno) odmah omogućiti ulazak u mrežu ovlaštenih distributera i servisera Renault i Dacia novih motornih vozila i originalnih rezervnih dijelova za geografsko područje dijela Bosne i Hercegovine - Kanton Sarajevo, a radi distribucije, popravaka i održavanja vozila marki Renault i Dacia na dijelu geografskog područja Bosne i Hercegovine – Kanton Sarajevo.
Dodatno, AUTOHIT izrazio je razumijevanje da ulazak može biti uslovan - s potrebom ispunjenja primjenjivih kvalitativnih kriterija u određenom, objektivno dogovorenom roku.
- Naime, kako se dalje navodi prije svega je nesporno daje privredni subjekt GUMA M na osnovu zaključenih ugovora, jedini ovlaštenu (ekskluzivni) importer (uvoznik) vozila marki Renault i Dacia za područje BiH, te isti nema konkurenata na tržištu uvoza i veleprodaje vozila marki Renault i Dacia za područje BiH, budući da se ista isključivo mogu nabavljati od privrednog subjekta GUMA M, odnosno drugi privredni subjekti iz BiH ne mogu uvoziti i prodavati vozila marki Renault i Dacia iz neke druge zemlje Evrope, jer proizvođač ne dozvoljava uvoz za dalju prodaju vozila osim importera-uvoznika, odnosno GUMA M.
- U međuvremenu, podneskom od 1.10.2020.godine, privrednom subjektu AUTOHIT od strane GUMA M je dostavljen odgovor na podnesak od 5.2.2020. godine u kojem se navodi kako je cijeli sistem distributivne mreže trenutno u procesu reorganizacije, te se navodi kako finalizaciju procesa očekuju najkasnije do 1.12.2020. godine, nakon čega će obavijestiti AUTOHIT o sadržaju traženih selektivnih kriterija.
- Iz ovoga proizlazi da u tom času nisu postojali nikakvi kriteriji, a niti službeno uspostavljeni postupak validacije ulaska u mrežu, nego da će isti biti uspostavljeni tek nakon 1.12.2020. godine!
- Nadalje i podneskom od 16.10.2020.godine RENAULT NISSAN SLOVENIJA je poslao pismo upozorenja u kojem je istaknuto kako GUMA M ima obavezu slanja kriterija selektivnosti zainteresovanim aplikantima proizilazi iz činjenice da se bosanska MVBER koja se zasniva na Uredbi EU 1400/2002, može tumačiti u skladu sa Explanatory Brochure uz Uredbu 1400/2002 gdje Evropska komisija u okviru odgovora na pitanje broj 73. navodi da dobavljači trebaju upoznati zainteresovane distributere o kriterijima selekcije svugdje, gdje se primjenjuje kvalitativni sistem selektivne distribucije.
- U konačnici se navodi kako GUMA M kao uvoznik nije dužna da javno objavljuje kvalitativne kriterije, ali ih može (i mora) učiniti dostupnim zainteresovanim distributerima, te da odbijanje slanja kvalitativnih i kvantitativnih kriterija selektivnosti, odnosno neuspjeh odgovoriti na takav upit, moglo bi se tumačiti kao povreda pravila tržišne konkurencije, odnosno nedozvoljenu tzv. „hard-core“ restrikciju konkurencije u smislu sprečavanja ulaska potencijalnog aplikanta na relevantno tržište.
- Dakle, u tom času i RENAULT NISSAN SLOVENIJA jasno daje do znanja da i sama smatra kako nastala situacija predstavlja nedozvoljenu tzv. „hard-core“ restrikciju konkurencije u smislu sprečavanja ulaska potencijalnog aplikanta na relevantno tržište.
Nažalost, osim ovog stava, ništa po tom pitanju stvarno nije učinjeno nego su se gore istaknute povrede po članu 10. Zakona o konkurenciji nastavile.

- S obzirom na nastalu situaciju, u sljedećem podnesku od 20.10.2020. godine AUTOHIT navodi kako se iz prethodnog podneska GUMA M od 1.10.2020. godine može zaključiti kako zapravo s obzirom na naprijed navedeni odgovor, u suštini ne postoje nikakvi kriteriji koji bi uslovlili priključenje mreži ovlaštenih distributera i servisera vozila Renault i Dacia, pa se s tim u vezi zahtijeva da se privrednom subjektu AUTOHIT omogući ulazak u mrežu ovlaštenih distributera i servisera Renault i Dacia novih motornih vozila i originalnih rezervnih dijelova za područje Bosne i Hercegovine.
- Odnosni dopis dostavljen je i na pažnju RENAULT NISSAN SLOVENIJA, koji su time bili upoznati sa ovim postupanjem.
Ovim u suštini AUTOHIT ponavlja zahtjev postavljen prema RENAULT NISSAN SLOVENIJA, dopisom od 25.9.2020.
Međutim, RENAULT NISSAN SLOVENIJA se na ovaj dopis osobno nije očitovala ni na koji način!
- Dana 3.11.2020.godine konačno su od strane GUMA M dostavljeni selektivni kriteriji i za Renault i za Daciju privrednom subjektu AUTOHIT, te je za svaki od pojedinih kriterija naveden rok za usklađivanje ukoliko kod nekog privrednog subjekta ne postoji usklađenost po svakom pojedinom kriteriju. O kakvim se kriterijima radi AUTOHIT ne zna, jer je očigledno da ovo nisu kriteriji koji su se očekivali nakon 1.12.2020. po finalizaciji procesa reorganizacije mreže. Npr. u DACIA kriterijima stoji da se mora štiti brand RENAULT (!?)
- Dodatno, ni o kakvoj reorganizaciji mreže AUTOHIT nije obaviješten od strane niti GUMA M niti RENAULT NISSAN SLOVENIJA.
- Ujedno ukazujemo da je na osnovu ovih kriterija omogućeno momentalno priključivanje mreži jer u njima stoji daje samo neke od njih potrebno ispuniti odmah - a AUTOHIT je utvrdio da ih ispunjava (Korporativni oblik i Kandidatura - budući AUTOHIT već jest član NISSAN mreže!).
- Dodatno, za kriterij Finansijske solidnosti navedeno je da ih mora ispunjavati operativna kompanija koja ima distributerski ugovor sa RENAULT-om (!?) - pa onda, ili AUTOHIT sklapa ugovor direktno sa RENAULT NISSAN SLOVENIJA, ili nije na njemu da ispunjava ove finansijske kriterije?
- Kako RENAULT NISSAN SLOVENIJA, nije odgovorio na dopise od 25.9.2020. i 20.10.2020., te s obzirom da nikakve popratne informacije u odnosu na zatraženi opis verifikacijskog postupka nisu zatražene, dana 26.1.2021 .godine AUTOHIT je ponovo uputio podnesak RENAULT NISSAN SLOVENIJA, a kojim je isti ponovo upoznat sa zloupotrebom dominantnog položaja od strane GUMA M kao jedinog ovlaštenog (ekskluzivnog) importera (uvoznika) vozila marki Renault i Dacia za područje BiH.
- Također je napomenuto da je zapravo nebitno da li kriterija uopće nema (kako je to tvrdio GUMA M) ili ih ipak ima (kako je to GUMA M naknadno dostavio), jer u oba slučaja nema razloga za odgodu ulaska u mrežu jer prema dokumentu koji je bio dostavljen od strane GUMA M, sve da je i valjan, jedina dva kriterija čije se ispunjavanje momentalno traži jesu bili Kriterij Korporativnog oblika i Kriterij Kandidature - a njih oba AUTOHIT ispunjava.
S obzirom na navedeno, ponovljen je zahtjev za momentalno priključenje mreži.
- Dana 2.3.2021.godine, RENAULT NISSAN SLOVENIJA je dostavio odgovor na dopis od 26.1.2021.godine u kojem je između ostalog istaknuto kako za članstvo u mreži ovlaštenih distributera i servisera nije dovoljno samo ispunjavanje kriterija 1.1. i 1.2. za koje je propisano u pogledu roka-nema odlaganja, već je naveo da svi uslovi navedeni u selektivnim kriterijima moraju biti strogo ispunjeni, a za dalje informacije za članstvo u mreži, RENAULT NISSAN SLOVENIJA je ponovo uputio AUTOHIT da se obrati privrednom subjektu GUMA M kao uvozniku oba brenda, i Renault i Dacia.
- Samim time RENAULT NISSAN SLOVENIJA, je i sa svoje strane nastavio zloupotrebu dominantnog položaja, a što je zabranjeno članom 10. Zakona o konkurenciji jer je priključenje mreži uslovio uslovima koji ne postoje!
- Dana 18.03.2021 .godine AUTOHIT je uputio i Renault Nissan Slovenija i GUMA M podnesak u kojem je jasno istaknuto sa kojim kriterijima od postavljenih selektivnih kriterija je AUTOHIT usklađen, a u pogledu ostalih kriterija jasno je istaknuto kako GUMA M nije ni

otpočela postupak validacije unutar kojeg bi AUTOHIT imao mogućnost dokazati sa kojim kriterijima je isti usklađen.

- Naime, u pogledu postavljenih kriterija pod tačkama 1.1. i 1.2. (Korporativni oblik i Kandidatura) isključivo je propisan rok-odmah/nema odlaganja, a za ostale je ostavljen duži rok, te privredni subjekt AUTOHIT sa ovim neodložnim kriterijima (1.1. i 1.2) i jeste usklađen.
- GUMA M kao ovlašteni uvoznik za oba brenda za teritoriju BiH, uprkos traženju privrednog subjekta AUTOHIT, kako smo naprijed naveli, nije na bilo koji način otpočeo postupak validacije, te zatražio dokazivanje i ostalih postavljenih kriterija (u smislu potvrđivanja sa kojim još kriterijima privredni subjekt AUTOHIT jeste ili nije usklađen, naročito što je za ostale kriterije jasno ostavljen rok za usklađivanje), iako je privredni subjekt AUTOHIT, a kako to proizilazi iz priloženih podnesaka, isto jasno zahtijevao.
- Zaključno, AUTOHIT je utvrdio kako je jasno da se, formalno-pravno, a na osnovu dostavljenih kriterija već prvi put obratio ispravnoj osobi, a to je „RENAULT“, i to još u februaru 2020. godine, jer pod kriterijem br. 1.3 nigdje ne piše da će „operativna kompanija“ imati ugovor s „uvoznikom na teritorij BiH“.

Ponovljen je zahtjev za momentalno priključenje mreži, a jasno je navedeno i sljedeće:

„Ukoliko je potreban bilo kakav evaluacijski proces kandidature, na njega smo spremni no insistiramo da se pridržava uslova i rokova iz kriterija koji su nam na koncu dostavljeni.“

- Iako je, da ne bude ponovnih zabuda u interpretaciji, svoj zahtjev postavio jednako i na RENAULT NISSAN SLOVENIJA i na GUMA M, samo se RENAULT NISSAN SLOVENIJA očitovala na dopis od 18.3.2021.godine.

Očekivano, RENAULT NISSAN SLOVENIJA i dalje opravdava ponašanje GUMA M, no RENAULT NISSAN SLOVENIJA d.o.o. i nadalje ne otpočinje sa bilo kakvim evaluacijskim procesom, niti to čini GUMA M - iako su na isti bili više puta pozvani, a posljednji put podneskom od 18.3.2021.

- Dana 26.5.2021.godine AUTOHIT je uputio i Renault Nissan Slovenija, i GUMA M novi podnesak kojim ponavlja zahtjev za momentalno priključenje mreži upozoravajući kako nigdje u komunikaciji nije tvrdio da ne ispunjava kriterije, nego da je tvrdio da su za uključenje u mrežu, s obzirom na sadržaj „kriterija“ koje je GUMA M naposljetku dostavio, relevantna samo dva kriterija dok ostali, u skladu sa sadržajem „kriterija“ koje je GUMA M na posljetku dostavio, mogu biti ispunjeni u rokovima koji se u odnosnim „kriterijima“ navode.
- Konačno, RENAULT NISSAN SLOVENIJA se očitovala na dopis od 26.5.2021. godine, potvrdivši: „Vama je već dostavljen dokument koji sadrži kriterije za prijem u distributivnu mrežu, a kako ste i tražili. Mi smo Vam također do sada ukazivali da nemate osnova tražiti momentalni prijem u mrežu distribucije bez ispunjenja svih kriterija, odnosno, da je Vaša interpretacija, da je navodno dovoljno ispunjenje samo dva kriterija, netačna.“
- Dodatno, skrećemo pozornost da se GUMA M nakon komunikacije od 06.11.2021. godine više nije ni na koji način komunicirao po ovom pitanju.

Slijedom svega navedenog, kako se u Zahtjevu navodi, AUTOHIT nema više drugih mogućnosti, no pokrenuti predmetni postupak.

Dakle, iz svega naprijed navedenog, jasno proizilazi da su privredni subjekti GUMA M i RENAULT NISSAN SLOVENIJA zloupotrijebili dominantni položaj ograničavanjem tržišta u smislu:

- člana 10. stav 2. tačka a) Zakona o konkurenciji, budući su (GUMA M d.o.o. Mostar direktno, a RENAULT NISSAN SLOVENIJA d.o.o. Ljubljana indirektno) nametnuli neloyalne trgovinske uslove kojima se ograničava konkurencija, na način da su povrijedili član 3. stav 1. Zakon o unutrašnjoj trgovini Federacije BiH („Trgovina se obavlja slobodno pod jednakim uslovima na tržištu za sve trgovce u skladu sa zakonom, dobrim poslovnim običajima, principima lojalne konkurencije i trgovačkim pravilima, odnosno uzansama.“)

- člana 10. stav 2. tačka b) Zakona o konkurenciji, jer isti pravnom zaprekom onemogućuju ulazak na relevantno tržište privrednom subjektu AUTOHIT d.o.o. Sarajevo, te su time ograničili tržište i tehnički razvoj tržišta na štetu potrošača, jer su ograničili broj ovlaštenih trgovaca kod kojih se mogu kupiti i servisirati proizvodi marki Renault i Dacia u Bosni i Hercegovini;

- člana 10. stav 2. tačka c) Zakona o konkurenciji, budući primjenjuju različite uslove za istu vrstu poslova za različite strane, čime ih dovode u neravnopravan i nepovoljan konkurentski položaj, kada privrednom subjektu AUTOHIT d.o.o. Sarajevo uslovljuju priključenje mreži ispunjavanjem različitih kriterija od onih koji se primjenjuju na ostale privredne subjekte.

Ovakvim ponašanjem GUMA M d.o.o. Mostar i RENAULT NISSAN SLOVENIJA, d.o.o., Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana, Slovenija, direktno je ugrožena osnovna djelatnost podnosioca zahtjeva, a koji posluje već duži niz godina i koji je između ostalog uvoznik novih vozila i originalnih rezervnih dijelova za marku Nissan na području Bosne i Hercegovine, pa se naprijed navedenim onemogućavanjem u pristupa mreži ovlaštenih distributera i servisera i za vozila Renault i Dacia novih motornih vozila i originalnih rezervnih dijelova čini nenadoknativa šteta privrednom subjektu AUTOHIT d.o.o. Sarajevo.

Na osnovu svega naprijed navedenog, podnosilac zahtjeva traži da Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, provede Zakonom predviđeni postupak te da donese rješenje kojim se utvrđuje zloupotreba dominantnog položaja, te da privrednom subjektu GUMA M d.o.o. Mostar i RENAULT NISSAN SLOVENIJA, d.o.o., Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana, Slovenija odredi rokove za otklanjanje štetnih posljedica, odnosno da Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine naloži GUMA M d.o.o. Mostar i RENAULT NISSAN SLOVENIJA, d.o.o., Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana, Slovenija da zaključi ugovor sa AUTOHIT d.o.o. Sarajevo o prodaji i servisiranju Renault i Dacia novih motornih vozila i originalnih rezervnih dijelova za područje Bosne i Hercegovine, pod jednakim uslovima utvrđenim u zaključenim ugovorima o prodaji i servisiranju Renault i Dacia motornih vozila sa ostalim ovlaštenim trgovcima u Bosni i Hercegovini.

Posebno očekuje od Konkurencijskog Vijeća da izrekne privrednom subjektu GUMA M d.o.o. Mostar i RENAULT NISSAN SLOVENIJA, d.o.o., Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana, Slovenija kaznu propisanu Zakonom o konkurenciji BiH.

Uz dostavljeni Zahtjev Podnosilac zahtjeva je dostavio i dokaze na koje se poziva u Zahtjevu.

U dopuni zahtjeva zaprimljenoj dana 10. februara 2022. godine pod brojem: UP-01-26-2-53-5/21, podnosilac zahtjeva je dostavio tražene dokaze, te naveo slijedeće :

U pogledu zaključenog Ugovora o uvozu i distribuciji za vozila brand Nissan zaključenog 1.1.2017.godine, izjašnjavamo se kako je navedeni ugovor zaključen na neodređeno vrijeme, a svaka ugovorna strana može raskinuti isti u najavljenom periodu od 24 mjeseca, ili ukoliko neka od ugovornih strana povrijedi odredbe navedenog ugovora.

Naime, prije više od trideset (30) godina, AUTOHIT je bio zastupnik Nissan vozila preko "AVTEHNA LJUBLJANA", budući daje naziv AUTOHIT ranije glasio "AVTEHNA SARAJEVO" d.o.o. Sarajevo, što je vidljivo iz aktuelnog izvoda iz sudskog registra AUTOHIT d.o.o. Sarajevo, odnosno vidljivo je da je rješenjem od 24.8.2006. godine izvršena promjena naziva firme "AVTEHNA SARAJEVO" d.o.o. Sarajevo, te je novi naziv subjekta upisa AUTOHIT d.o.o. Sarajevo.

Nakon toga, Renault je kupio 43% dionica Nissan u Bosni i Hercegovini, te je nakon toga AUTOHIT potpisao uvoznčki ugovor sa Renault Nisaan Hrvatska.

Nadalje, regiju Adriatic preuzima prodaju RENAULT NISSAN SLOVENIJA, sa kojima je AUTOHIT u končanici i potpisao navedeni uvoznčki ugovor za Nissan vozila u BiH dana 1.1.2017. godine i navedeni ugovor je još uvijek na snazi.

U kontekstu dostavljenog aneksa uz navedeni ugovor, ističemo da se isti odnosi na prodajne rezultate navedene za konkretnu fiskalnu godinu i na nove modele vozila.

Obim zaključenog ugovora o uvozu i distribuciji vozila za brand Nissan se odnosi na prodaju NISSAN vozila, servisiranje istih i održavanje u garantnom periodu, a pored toga i na uvoz i ugradnju rezervnih dijelova navedenih NISSAN vozila.

U pogledu procjene geografskog relevantnog tržišta i relevantnog tržišta proizvoda, smatramo da je u ovom slučaju geografsko relevantno tržište veleprodaje i maloprodaje vozila marke Renault i Dacia u Bosni i Hercegovini i da privredni subjekt GUMA M ima dominantni položaj na tržištu prodaje vozila

marke Renault i Dacia, budući daje isti jedini ovlašten uvoznik vozila Renault i Dacia za područje Bosne i Hercegovine i na temelju toga je i odgovoran za prodajno-servisnu mrežu u Bosni i Hercegovini, kako samih vozila, tako i servisiranje i održavanje i prodaju rezervnih dijelova, a što proizilazi i iz podneska Renault Nissan Slovenija od 28.2.2020.godine, dostavljenog uz zahtjev za pokretanje postupka od 10.12.2021 .godine. Relevantno tržište proizvoda je tržište proizvoda marke Renault i Dacia, putem maloprodajne mreže i ovlaštenih servisa.

Dakle, u smislu naprijed navedenog, relevantno geografsko tržište - je tržište Bosne i Hercegovine, budući da privredni subjekt djeluje na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine, a relevantno tržište proizvoda je tržište proizvoda marke Renault i Dacia, odnosno maloprodaja motornih vozila i dijelova, servisiranje i popravka na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine.

Popis i procjena tržišnih udjela glavnih konkurenata na relevantnom tržištu, prije svega ističe da je privredni subjekt GUMA M npr. u 2021. godini sa tri branda (Renault, Nissan i Dacia) imala udio na tržištu Bosne i Hercegovine u procentu 13,95%, a što predstavlja 1.223 vozila.

Glavni konkurenti su:

- Škoda -14,6% (1.280 vozila)
- VW- 15,11% (1.324 vozila)
- Toyota - 6,87% (602 vozila)
- Kia-5,17% (453 vozila)
- Peugeot - 5,07% (444 vozila)
- Hyundai - 4,84% (424 vozila)
- Citroen - 4,59% (402 vozila)
- Opel - 4,3% (377 vozila)
- Fiat - 4,43% (301 vozila)
- Suzuki - 2,77% (243 vozila)
- Seat - 1,87% (164 vozila)
- Ford - 1,83% (160 vozila)

Ostali su ispod 1 %.

U smislu naprijed navedenog, dostavljen je i pregled ukupno prodanih novih vozila brandova Nissan, Renault i Dacia u Bosni i Hercegovini u 2019., 2020. i 2021. godini sa procentualnim udjelom na tržištu Bosne i Hercegovine, te od tog ukupnog broja prodanih vozila u Bosni i Hercegovini, pregled za 2021. godinu prodanih novih vozila Renault, Nissan i Dacia od strane privrednog subjekta GUMA M d.o.o. Mostar, a iz kojeg je vidljiv i udio tržišta GUMA M d.o.o. Mostar pri prodaji navedenih vozila (za područje cijele Bosne i Hercegovine i posebno izdvojeno za područje Sarajeva).

U prilogu se nalazi i popis prodanih vozila branda Nissan od strane AUTOHIT, i to za 2019., 2020. i 2021.godinu uz navedene udjele na relevantnom tržištu, odnosno tržištu Bosne i Hercegovine.

Dakle, s tim u vezi GUMA M ima monopol na tržištu prodaje i distribucije vozila marke Renault i Dacia, te prodaje rezervnih dijelova, servisiranja i popravki, odnosno udjel GUMA M na relevantnom tržištu iznosi 100%, a kao primjer možemo navesti 2021. godinu u kojoj je od ukupno 1.122 prodana vozila branda Renault i Dacia svako vozilo prodato putem GUMA M kao isključivog uvoznika vozila Renault i Dacia, a tako i rezervnih dijelova, servisiranja i popravki.

Kako dalje navodi naprijed navedeni podaci vezani za popis i procjenu tržišnih udjela glavnih konkurenata na relevantnom tržištu javno dostupni podaci (podaci iz CIPS-a), a u pogledu dostavljenog popisa prodanih vozila od strane GUMA M, ističemo da su navedeni podaci pribavljeni sa portala <https://proauto.ba/> koji prikuplja podatke o prodanim vozilima po koncesijama, a isti i na mjesečnom nivou preko email adrese proauto@proauto.ba šalju privrednom subjektu AUTOHIT općenito izvještaje i izračun prodanih vozila po koncesijama.

3.1. Zaključak o pokretanju postupka

Na temelju gore navedenog, Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da povrede Zakona, na koje Podnosilac zahtjeva ukazuje, nije moguće utvrditi bez provedbe postupka, te je u skladu sa članom 32. stav (2) Zakona, na 101. sjednici održanoj dana 14. marta 2022. godine, donijelo Zaključak o pokretanju

postupka, broj: UP-01-26-2-53-9/21 (u daljem tekstu: Zaključak), radi utvrđivanja zloupotrebe dominantnog položaja u smislu člana 10. stav (2) tačka a), b) i c) Zakona o konkurenciji.

Konkurencijsko vijeće je dostavilo Zaključak Podnosiocu zahtjeva, aktom broj: UP-01-26-2-53-13/21 dana 15. marta 2022. godine. U skladu sa članom 33. stav (1) Zakona Konkurencijsko vijeće je dostavilo Zaključak na odgovor privrednom subjektu GUMA M dana 15. marta 2022. godine, aktom broj: UP-01-26-2-53-14/21, a privrednom subjektu RENAULT NISSAN SLOVENIJA, dana 15. marta 2022. godine aktom broj: UP-01-26-2-53-15/21 .

RENAULT NISSAN SLOVENIJA je dana 6. aprila 2022. godine zatražio produženje roka za dostavu odgovora na Zaključak i Zahtjev, aktom broj: UP-01-26-2-53-16/21, a koji mu je odobren aktom broj: UP-01-26-2-53-17/21. Dana 27. aprila 2022. godine zaprimljen je odgovor privrednog subjekta RENAULT NISSAN SLOVENIJA zaprimljen pod brojem: UP-01-26-2-53-21/21.

U ostavljenom roku, dana 8. aprila 2022. godine zaprimljen je odgovor privrednog subjekta GUMA M na Zahtjev i Zaključak akt broj: UP-01-26-2-53-19/21.

3.2. Odgovor privrednog subjekta RENAULT NISSAN SLOVENIJA na Zahtjev i Zaključak

U Odgovoru privrednog subjekta RENAULT NISSAN SLOVENIJA u bitnom se navodi sljedeće:

- RENAULT NISSAN SLOVENIJA ne može biti stranka u predmetnom postupku, zbog čega predlaže da se ovaj postupak obustavi u odnosu na njega, kako je obrazloženo.

- Dalje, čak i kada bi RENAULT NISSAN SLOVENIJA mogao biti stranka u postupku, ističe se da u svakom slučaju nema dominantni položaj u smislu člana 9. Zakona o konkurenciji, niti je izvršio radnju zloupotrebe u smislu člana 10. stav 2, tačke a), b) i c) Zakona, te da je činjenično stanje prikazano u Zahtjevu netačno i neosnovano i to iz sljedećih razloga:

- a) relevantno tržište nije jasno niti ispravno definirano;
- b) RENAULT NISSAN SLOVENIJA nije niti može biti dominantni privredni subjekt na relevantnom tržištu;
- c) AUTOHITU su dostavljeni i objašnjeni selektivni kriteriji;
- d) AUTOHIT ne polaže pravo na pristup distributivnoj mreži Renault i Dacia, a svakako u prethodnom periodu i sve do danas nije ispunio i ne ispunjava dostavljene selektivne kriterije;
- e) RENAULT NISSAN SLOVENIJA nije nametnuo nelojalne trgovinske uslove;
- f) RENAULT NISSAN SLOVENIJA ne ograničava broj distributera;
- g) RENAULT NISSAN SLOVENIJA ne primjenjuje različite uslove za istu ili sličnu vrstu poslova za različitim stranama.

- RENAULT NISSAN SLOVENIJA ne može biti stranka u predmetnom postupku

Predmet Zahtjeva je da se utvrdi da je RNS zloupotrijebio dominantni položaj i to:

- a) u smislu člana 10. stav 2. tačka a) Zakona, tako što je navodno nametnuo nelojalne trgovinske uslove kojima se ograničava konkurencija,
- b) u smislu člana 10. stav 2. tačka b) Zakona, jer je navodnom pravnom zaprekom onemogućio ulazak Autohita na relevantno tržište i
- c) u smislu člana 10. stav 2. tačka c) Zakona, jer navodno primjenjuje različite uslove poslovanja za istu vrstu poslova za različite strane čime ih dovodi u neravnopravan i nepovoljan konkurentski položaj, te se traži da se RENAULT NISSAN SLOVENIJA i GUMI M naloži da zaključe ugovor sa AUTOHITOM o prodaji i servisiranju Renault i Dacia novih motornih vozila i originalnih dijelova za područje Bosne i Hercegovine po jednakim uvjetima utvrđenim u zaključenim ugovorima sa ostalim ovlaštenim trgovcima u Bosni i Hercegovini.

RENAULT NISSAN SLOVENIJA nije mogao da izvrši niti jednu od ovih radnji, te ne može biti pasivno legitimiran u ovom postupku, s obzirom da pravo i obavezu uspostavljanja i održavanja distributivne mreže za Renault i Dacia ima uvoznik, odnosno u ovom slučaju Guma M, a ne RENAULT NISSAN SLOVENIJA, te da uvoznik zaključuje ugovore sa ovlaštenim distributerima. RENAULT NISSAN SLOVENIJA dakle nema zaključen ugovor niti sa jednim ovlaštenim trgovcem

o prodaji i servisiranju Renault i Dacia novih motornih vozila i originalnih dijelova za područje Bosne i Hercegovine pa tako ne može zaključiti ugovor ni sa društvom AUTOHIT.

Naime, u skladu sa ugovorima o uvozu i distribuciji koje RENAULT NISSAN SLOVENIJA zaključuje sa uvoznicima zasebno za Renault, a zasebno za Dacia marku, pa tako i u skladu sa Ugovorima o uvozu i distribuciji sa društvom GUMA M, RENAULT NISSAN SLOVENIJA nije nadležan za uspostavljanje i održavanje mreže distributera za Renault i Dacia, već je za to nadležna GUMA M.

Radi ekonomskih ušteda i efikasnosti u distribuciji svojih proizvoda, Renault grupa se na teritoriji Bosne i Hercegovine opredijelila za sistem uvoza i distribucije u kojem, kao što je evidentno, uvoz ne vrši društvo iz Renault grupe, već je funkcija uvoznika u skladu sa Uvozničkim ugovorima povjerena nezavisnoj trećoj osobi – uvozniku, ovdje GUMI M, kome je povjereno pravo i obaveza uspostavljanja i održavanja distributivne mreže. Samim tim, po osnovu Uvozničkog ugovora, GUMA M je dužna uspostaviti i održavati distributivnu mrežu pa i odgovarati na upite zainteresiranih distributera za prijem u distributivnu mrežu, a ne RENAULT NISSAN SLOVENIJA.

Da je tako potvrđuje i to što je i u ovom slučaju, dakle na zahtjev AUTOHITA, GUMA M dostavila selektivne kriterije AUTOHITU 3.11.2020. godine. Ukoliko distributeri ispune propisane kriterije oni stupaju u ugovorni odnos sa Gumom M.

Upravo je iz ovog razloga, a kako se i spominje u Zahtjevu, RENAULT NISSAN SLOVENIJA u svom odgovoru na inicijalni dopis Autohita 22. februara 2020. godine uputio AUTOHIT na GUMU M kao društvo koje je nadležno, odnosno ima pravo i obavezu da:

- (i) Autohitu dostavi selektivne kriterije na njegov zahtjev,
- (ii) ocjeni ispunjenost selektivnih kriterija od strane Autohita i
- (iii) ukoliko su selektivni kriteriji ispunjeni, zaključi ugovor o distribuciji sa Autohitom.

RENAULT NISSAN SLOVENIJA nedvosmisleno osmišljava selektivne kriterije i tu nema ničeg spornog, s obzirom da je cilj ovih kriterija očuvanje brand image proizvoda Renault grupe, te njihovog kvaliteta i percepcije kod potrošača.

Ovo je inače i imanentno distributivnim sistemima u sektoru motornih vozila koji u glavnom svi funkcionišu po principu selektivne distribucije. To je svakako prepoznato i u praksi i propisima EU – Eksplanatornoj brošuri Evropske komisije u vezi distribucije i održavanja motornih vozila, gdje je nesporno prepoznato da selektivne kriterije za prijem u distributivnu mrežu koncipiraju i sastavljaju proizvođači te da distributivni sistemi u kojima se ovlaštene distributeri biraju po takvim kriterijima potpadaju pod grupno izuzeće sporazuma o distribuciji i servisiranju motornih vozila.

Međutim, osmišljavanje selektivnih kriterija je jedno, a njihovo provođenje i staranje o njihovom provođenju je drugo.

Naime, da je htio da se bavi distributerima i razvojem distributivne mreže, RENAULT NISSAN SLOVENIJA bi onda neposredno bio uvoznik i zaključivao ugovore sa distributerima, a ne bi angažovao GUMU M da ovo preuzme.

Ovo također ne treba miješati sa činjenicom da je RENAULT NISSAN SLOVENIJA zadržao neki razumni nivo kontrole nad primjenom Uvozničkog ugovora, te je zadržao pravo u skladu sa članom 6.2. da po potrebi sugeriše društvu GUMA M ako smatra da neki od distributera ne ispunjava propisane kriterije. Međutim, time nije derogirano opće pravilo i princip iz Uvozničkog ugovora da je uspostavljanje i održavanje distributivne mreže zadatak GUMA M.

Činjenica da RENAULT NISSAN SLOVENIJA ne može biti stranka u ovom postupku je jasno vidljiva iz toga što Autohit u svom Zahtjevu nigdje ne govori o aktivnostima RENAULT NISSAN SLOVENIJA u Bosni i Hercegovini tj. ne obrazlaže na kom je to tačno tržištu aktivan, a zatim i navodno dominantan kako bi uopšte mogao da izvrši radnju zloupotrebe dominantnog položaja.

U Zahtjevu se jedino govori o navodnoj dominaciji GUME M, a AUTOHIT pokušava da neosnovano u ovaj postupak „uvuče“ i RENAULT NISSAN SLOVENIJA jer je on, kako AUTOHIT neosnovani tvrdi, indirektno izvršio radnju zloupotrebe.

Nejasno je kako jedan privredni subjekt može indirektno izvršiti zloupotrebu dominantnog položaja, i da li AUTOHIT implicira da je RENAULT NISSAN SLOVENIJA odgovoran za radnje GUME M, a inače su dva nezavisna privredna subjekta koja se nalaze u ugovornom odnosu i radnje GUME M ne mogu se pripisati RENAULT NISSAN SLOVENIJA niti on na bilo koji način može biti odgovoran za radnje GUME M.

Imajući u vidu sve gore navedeno, RENAULT NISSAN SLOVENIJA ne može biti pasivno legitimiran da bude stranka u ovom postupku, te traži da se postupak obustavi u odnosu na istog.

- RENAULT NISSAN SLOVENIJA nema dominantni položaj u smislu člana 9. Zakona
Čak i kada bi društvo RENAULT NISSAN SLOVENIJA moglo biti stranka u ovom postupku, očigledno je da nema vladajući položaj u smislu člana 9. Zakona.

- Relevantno tržište nije jasno niti ispravno definisano u Zahtjevu

Iako je preduslov za postojanje radnje zloupotrebe dominantnog položaja (tj. za primjenu člana 10. Zakona) da određeni privredni subjekt na relevantnom tržištu ima dominantni položaj (u smislu člana 9. Zakona), AUTOHIT u svom Zahtjevu nije jasno niti ispravno definisao tržište koje smatra relevantnim niti je pokazao da RENAULT NISSAN SLOVENIJA uživa dominantni položaj na bilo kojem tržištu.

- Nejasnoće u vezi definicije relevantnog tržišta

U Zahtjevu, AUTOHIT je predložio jedino definiciju relevantnog geografskog tržišta i to kao cijelo područje Bosne i Hercegovine. U okviru daljeg izlaganja, AUTOHIT navodi kako GUMA M nema konkurenta na tržištu uvoza i veleprodaje vozila marki Renault i Dacia za područje BiH. U naknadnom podnesku od 9.2.2022. godine AUTOHIT je naveo da se kao relevantno tržište ima smatrati tržište proizvoda marke Renault i Dacia, odnosno maloprodaja motornih vozila i dijelova, servisiranje i popravka na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine.

Ovakvi navodi AUTOHITA o relevantnom tržištu su nejasni i kontradiktorni jer se najprije govori o tržištu uvoza i veleprodaje, a zatim o tržištu maloprodaje, servisiranja i popravki. Ipak, sudeći po naknadnom podnesku AUTOHITA, a unatoč svim navedenim nejasnoćama, razumno pretpostavljamo da je definicija relevantnog tržišta koju AUTOHIT predlaže slijedeća: maloprodaja motornih vozila i dijelova marke Renault i Dacia, servisiranje i popravka na teritoriji Bosne i Hercegovine.

Autohit nije naveo niti jedan dokaz u prilog predloženoj definiciji relevantnog tržišta. Autohit je potpuno paušalno zaključio da se maloprodajno tržište motornih vozila određuje na nivou branda (Renault i Dacia) bez da takvu tvrdnju, u skladu sa pravilima o metodologiji definiranja relevantnog tržišta, potkrijepi analizom supstitucije tražnje i supstitucije ponude i prethodnom relevantnom praksom u ovom sektoru.

Iako je teret dokazivanja u ovom postupku na AUTOHITU, RENAULT NISSAN SLOVENIJA u nastavku ukazuje zašto je ovakva definicija relevantnog tržišta neprihvatljiva:

U skladu sa Odlukom o utvrđivanju relevantnog tržišta, relevantno tržište proizvoda obuhvaća sve proizvode koje potrošači i/ili korisnici smatraju međusobno zamjenjivim, pod prihvatljivim uslovima, imajući u vidu naročito njihove bitne karakteristike, kvalitet, uobičajenu namjenu, način upotrebe, uslove prodaje i cijene. Dakle, jedan od osnovnih kriterija koji se uzima u obzir prilikom utvrđivanja relevantnog tržišta je zamjenjivost potražnje za određenim proizvodom tj. svi proizvodi koji se smatraju supstitutima iz ugla potrošača pripadaju jednom te istom relevantnom tržištu proizvoda.

U tom smislu, osnovna podjela motornih vozila je podjela na putnička vozila (u daljem tekstu: PV) i komercijalna vozila. Komercijalna vozila se prema svojoj namjeni i načinu upotrebe dalje dijele na laka komercijalna vozila (u daljem tekstu: LKV), kamione srednje veličine i teške kamione. Dakle, PV i LKV, kao proizvodi koji su relevantni za predmetni postupak, koriste se za potpuno druge svrhe te nesumnjivo spadaju u zasebna proizvodna tržišta na svim nivoima distributivnog lanca – od proizvodnje, prijeko veleprodaje, pa do maloprodaje.

Imajući u vidu da se različite vrste PV i LKV distribuiraju od strane proizvođača, uvoznika ili distributera putem istog distributivnog kanala, nije opravdano vršiti dalju segmentaciju PV ili LKV ni prema vrsti, a kamo li prema marki.

Ako bi se usvojila logika AUTOHITA, zapravo bi se preskočio jedan korak u segmentaciji tržišta i to segmentacija na osnovu mnogo relevantnijih karakteristika vozila od marke vozila, i to prije svega svrhe, veličine i cijene. Ovo bi dovelo do krajnje apsurdnog zaključka da je iz ugla potražnje (bilo na nivou veleprodaje bilo na nivou maloprodaje) marka vozila relevantnija karakteristika jednog vozila od tipa vozila, njegove svrhe, veličine i cijene. Drugim rječima, po logici Autohita, krajnjem potrošaču bi dakle bilo bitnije da li kupuje Renault vozilo ili Peugeot vozilo od toga da li se radi o malom putničkom automobilu, sportskom automobilu, SUV-u ili pak vozilu od 25.000 KM ili vozilu od 80.000 KM.

Primijeniti logiku AUTOHITA bi također značilo da na primjer Renault vozilo određene kategorije nije zamjenjivo sa na primjer Peugeot vozilom te iste kategorije, ili da Mercedes vozilo određene kategorije nije zamjenjivo sa BMW vozilom te iste kategorije, što ne odgovara realnosti. Primjena ove logike bi dalje značila da bi krajnji kupac uslijed manjeg ali trajnog povećanja cijene Mercedes vozila od 5-10 % odbio da kupi BMW vozilo iste kategorije čija je cijena ostala ista, zašto ne postoji niti jedan dokaz AUTOHITA da bi se ovako nešto u realnosti standardno dešavalo a što je svakako i veoma teško zamislivo.

Dakle, ovo sve ukazuje koliko je definicija relevantnog tržišta koju AUTOHIT predlaže pogrešna i ne odgovara stvarnom stanju stvari. Naime, uvijek se mora gledati proizvod i njegova zamjenjivost na tržištu, odnosno svako vozilo marke Renault ima svoju zamjenu u vozilu marke Toyota, Volkswagen, Opel i slično i ova realnost se mora odraziti na definiciju relevantnog tržišta.

Što se tiče supstitucije ponude, ne postoje ni pravne ni faktičke barijere da jedan te isti distributer istovremeno vrši distribuciju raznih vrsta ili marki PV ili raznih vrsta ili marki LKV, s obzirom da mu za to nisu potrebne bilo kakve dozvole, pri čemu se isto znanje, iskustvo, tehnički i infrastrukturni kapaciteti mogu koristiti za distribuciju različitih vrsta i marki PV, odnosno različitih vrsta i marki LKV. Šta više, distributerima će biti u interesu da istovremeno distribuiraju što više vrsta i marki vozila kako bi kupcima mogli da ponude što bolji portfolio proizvoda, a time smanje svoje fiksne troškove.

Dakle, iz ugla supstitucije ponude, ne samo da nema potrebe, a ni opravdanja, praviti razliku na nivou marke vozila, već nema ni potrebe praviti razliku između vrsta vozila. Ovo potvrđuje i činjenica da postoje distributeri koji distribuiraju više marki PV i LKV istovremeno, koje čak ni ne pripadaju istoj grupaciji, pri čemu svi oni svakako distribuiraju različite vrste PV i LKV. Primera radi, poznati distributer Bunjo grupacija iz Sarajeva distribuirala vozila marke Toyota, Škoda, Fiat i Honda, kao i rabljena vozila. Također, distributer Auto Nuić je distributer vozila marke Toyota i Volvo.

Ustaljena praksa Evropske komisije svakako potvrđuje prethodno navedeno. Evropska komisija se u mnogim svojim prethodnim odlukama bavila automobilskim sektorom i stvorila je konsistentnu praksu koja potvrđuje da veleprodaja i maloprodaja motornih vozila predstavljaju zasebna tržišta, da veleprodaja PV i veleprodaja LKV također predstavljaju zasebna tržišta, a da dalja podijela tržišta prema tipu vozila nije potrebna (na primjer na mini automobile, male i srednje automobile itd.) jer proizvođači uglavnom distribuiraju različite vrste vozila putem istog distributivnog kanala. Samim tim je jasno da Evropska komisija nikada nije razmatrala niti definisala tržišta u automobilskom sektoru na nivou branda, kako je to predložio Autohit, jer to svakako ne bi odgovaralo realnosti odnosno prije svega supstituciji tražnje.

Šta više, Evropska komisija je potvrdila da segmentiranje tržišta motornih vozila na nivou branda nije adekvatno i to baš u slučaju pritužbe zbog navodne zloupotrebe dominantnog položaja. Naime, u pritužbi koju je Evropskoj komisiji podnijelo slovačko društvo Auto Team 4x4 s.r.o. protiv društva Magyar Suzuki Corporation zbog navodne zloupotrebe dominantnog položaja od strane Suzukija, a koju je Evropska komisija na kraju odbacila kao neosnovanu, Evropska komisija je zaključila da je definicija tržišta koju je žalitelj predložio, a koja obuhvaća vozila samo Suzuki brenda previše uska i da nije definicija tržišta koju bi Evropska komisija uzela u obzir.

Na nivou maloprodaje, Evropska komisija je pratila istu logiku kao i na nivou veleprodaje pa je tako kao zasebna tržišta posmatrala maloprodaju PV i maloprodaju LKV bez dalje segmentacije i svakako bez segmentacije po marki vozila. Ovo je sve i u skladu sa Eksplanatornom brošurom.

- Praksa Konkurencijskog vijeća potvrđuje da se relevantno tržište definiše ili veoma široko ili prateći osnovnu podjelu vozila. Naime, u jednoj skorašnjoj odluci relevantno tržište je bilo definisano široko, kao tržište veleprodaje i maloprodaje putničkih, motornih, teretnih i komercijalnih vozila u Bosni i Hercegovini, a u drugoj kao tržište teških kamiona.

RENAULT NISSAN SLOVENIJA je svjestan i odluke Vijeća u predmetu ASA Auto iz 2008. godine u kojoj je Vijeće definisalo relevantno tržište uzimajući u obzir samo Volkswagen brand vozila, ali je stava da nema osnova da se u predmetnom slučaju primjeni sličnu logiku i to iz slijedećih razloga:

(i) segmentiranje tržišta motornih vozila na nivou brenda nije adekvatno jer ne odgovora realnostima supstitucije tražnje i ponude, kako je već objašnjeno;

- (ii) segmentiranje tržišta motornih vozila na nivou brenda bi bilo u suprotnosti sa ustanovljenom praksom Evropske komisije;
- (iii) odluka Vijeća u predmetu ASA Auto datira iz perioda početka primjene Zakona (tj. njegove prethodne verzije), i prije stupanja na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju izmjeđu EU i BiH (2015. godine) u skladu sa kojim je Konkurencijsko vijeće dužno da uzima u obzir i EU *acquis* u oblasti zaštite konkurencije kada određene radnje mogu imati uticaja na trgovinu sa državama članicama EU, što je ovdje nesumnjivo slučaj imajući u vidu da je RNS slovenačko društvo;
- (iv) dodatno, činjenice predmetnog slučaja se razlikuju od činjenica u slučaju ASA Auto jer: GUMA M nije ekskluzivni uvoznik Renault i Dacia brendova dok je ASA Auto bio ekskluzivni uvoznik Volkswagen brenda, kao i da distributeri nisu spriječeni da kupuju Renault i Dacia brendove iz drugih izvora dok su u slučaju ASA Auto distributeri bili spriječeni da kupuju vozila Volkswagen brenda iz drugih izvora i RNS i GUMA M imaju tržišne udjele manje od na tržištu veleprodaje PV dok je ASA Auto na PV tržištu imala tržišni udeo od preko 40 %.
- (v) konačno, ovom odlukom Konkurencijskog vijeća obuhvaćen je samo Asa Auto kao uvoznik, kao što je GUMA M u slučaju Renault i Dacia vozila uvoznik, dok Volkswagen kao proizvođač nije bio obuhvaćen pa stoga nema mjesta ni da RENAULT NISSAN SLOVENIJA bude predmet ovog postupka niti obuhvaćen bilo kakvom odlukom po Zahtjevu AUTOHITA.
- (e) Prema najboljem saznanju RENAULT NISSAN SLOVENIJA, tijela za zaštitu konkurencije u regiji također prate praksu Evropske komisije u ovom segmentu, tj. definišu relevantna tržišta kao tržište veleprodaje putničkih vozila i tržište veleprodaje komercijalnih vozila, i nikada ne definišu tržišta na nivou brenda.
- (f) Dodatno, ukoliko bi tržišta motornih vozila bila segmentirana na nivou branda ovo bi dovelo da situacije u kojoj ugovori u ovom segmentu nikada ne bi mogli biti grupno izuzeti zbog tržišnih udjela učesnika u sporazumu (koji bi bar na strani dobavljača uvijek iznosio 100 %) tj. ekskluzivna ili selektivna distribucija ne bi bile moguće što je u direktnoj suprotnosti sa Odlukom o grupnom izuzeću sporazuma između privrednih subjekata koji djeluju na različitim nivoima proizvodnje odnosno distribucije (vertikalni sporazumi) („Službeni Glasnik BiH“ br. 18/06, „Odluka o vertikalnim sporazumima“) koja svakako omogućava grupno izuzeće ovakvih sporazuma.

Isto tako, ovakva logika AUTOHITA bi vodila apsurdnim ishodima i u postupcima kontrole koncentracija. Naime, kada bi se primjera radi ocjenjivala hipotetička prijava koncentracije u kojoj Volvo kupuje Ford, u postupku kontrole ovakve koncentracije Vijeće bi tražilo tržišne udjele i jednog i drugog subjekta u pogledu prodaje motornih vozila na tržištu BiH, gdje bi Volvo možda imao nekih 5-10 % a Ford nekih 7-12 % zbog čega bi Vijeće najvjerojatnije odobrilo ovakvu koncentraciju. Međutim, kada bi se primijenila pogrešna logika Autohita, Volvo i Ford bi imali svaki tržišni udjel od po 100 % i koncentracija time ne bi bila dozvoljena.

Što se tiče geografske dimenzije ovih proizvodnih tržišta, Evropska komisija je razmatrala da li su u slučaju veleprodaje tržišta obuhvatala EEA zonu ili su nacionalna, a u slučaju maloprodaje da li obuhvataju EEA zonu ili su nacionalna ili uža od nacionalnih.

U slučaju Bosne i Hercegovine se ovo svakako ne može primijeniti imajući u vidu da su uslovi trgovine i primjenljiva regulativa svakako karakteristični za područje Bosne i Hercegovine tako da smatramo da tržište treba odrijediti kao nacionalna.

Dakle, imajući u vidu sve gore navedeno, RENAULT NISSAN SLOVENIJA smatra da definicija relevantnog tržišta kako ju je predložio AUTOHIT nije ispravna niti je u skladu sa pravilima definisanja relevantnog tržišta i uspostavljenom konsistentnom praksom u ovom sektoru.

- RENAULT NISSAN SLOVENIJA nije dominantan privredni subjekt, i nije aktivan na predloženom relevantnom maloprodajnom tržištu

RENAULT NISSAN SLOVENIJA je u Bosni i Hercegovini aktivan isključivo na tržištu uvoza gdje snabdijeva lokalne uvoznike.

RENAULT NISSAN SLOVENIJA, kao dio francuske Renault grupe, zadužen je za distribuciju motornih vozila i rezervnih dijelova za motorna vozila marki Alijanse Renault Nissan na teritoriji jugoistočne Evrope (regija „Adriatic“). Kupci RENAULT NISSAN SLOVENIJA u Bosni i Hercegovini su lokalni uvoznici (kao što je na primjer Guma M za marke Renault, Dacia i Nissan ili Autohit za marku Nissan) koji dalje ove proizvode na veleprodajnom nivou distribuiraju lokalnim

distributerima/serviserima i na maloprodajnom nivou u okviru svojih maloprodajnih objekata prodaju krajnjim kupcima.

Dakle, po osnovu lokacije sjedišta kupaca, RENAULT NISSAN SLOVENIJA je aktivan na teritoriji Bosne i Hercegovine, ali isključivo u smislu prodaje motornih vozila marki Nissan, Renault i Dacia, uključujući i rezervnih dijelova i dodatne opreme za ta motorna vozila lokalnim uvoznicima registrovanim na teritoriji Bosne i Hercegovine.

Imajući u vidu aktivnosti RENAULT NISSAN SLOVENIJA na teritoriji Bosne i Hercegovine, jasno je da nije aktivan na maloprodajnom nivou, bez obzira na to kako je maloprodajno tržište definisano. Samim tim, tržišni udjeli RENAULT NISSAN SLOVENIJA na bilo kojem maloprodajnom tržištu u Bosni i Hercegovini iznose 0 % te ne može biti govora o dominantnom položaju na takvim tržištima.

- RENAULT NISSAN SLOVENIJA nije dominantan ni na nivou veleprodaje
RENAULT NISSAN SLOVENIJA je u Bosni i Hercegovini aktivan na tržištu uvoza PV i uvoza LKV. Ako bi se ova tržišta uzela kao relevantna za potrebe Zahtjeva, RENAULT NISSAN SLOVENIJA ni na tako definisanim tržištima nema značajniju poziciju, a kamo li dominantni položaj. Pouzdajući se u podatke o ukupnom obimu prodaje motornih vozila u 2021. godini sa sajta proauto.ba na koje je i AUTOHIT uputio u Zahtjevu, RENAULT NISSAN SLOVENIJA je na teritoriji Bosne i Hercegovine tokom 2021. godine prodao uvoznicima LKV. Prema istom izvoru, u Bosni i Hercegovini je tokom 2021. godine prodato ukupno 7.538 PV i 1.254 LKV. Napominjemo da su podaci sa sajta proauto.ba podaci o ukupnom broju prodanih motornih vozila krajnjim korisnicima, a ne podaci o ukupnoj veleprodaji odnosno uvozu tokom 2021. godine. Kako može postojati određeno nepodudaranje između prodaje na nivou veleprodaje i uvoza i prodaje na nivou maloprodaje (prije svega u smislu vremena prodaje, jer je moguće da su maloprodavci tokom 2021. godine prodavali i vozila kupljena od veleprodavaca tokom 2020. godine, kao i da vozila koja su kupili od veleprodavaca tokom 2021. godine nisu nužno prodali krajnjim kupcima 2021. godine), ovi podaci nisu potpuno precizni.

Najveći konkurenti RENAULT NISSAN SLOVENIJA na nivou uvoza i veleprodaje imaju čak i duplo veće tržišne udjele (sudeći po sajtu proauto.ba), i to konkretno:

- (a) Volkswagen Grupa sa udjelom od oko čak 38 % na tržištu PV i oko 21 % na tržištu LKV u 2021. godini (imajući u vidu tržišne udjele pojedinih brendova koji pripadaju VW-u – Škoda, VW, Seat, Audi i Porsche);
- (b) PSA Grupa sa udjelom od oko 11 % na tržištu PV i oko čak 29 % na tržištu LKV u 2021. godini (imajući u vidu tržišne udjele pojedinih brendova koji pripadaju PSA Grupi – Peugeot, Citroen i Opel);
- (c) Hyundai Motor Company sa udjelom od oko 12 % na tržištu PV u 2021. godini (imajući u vidu tržišne udjele pojedinih brendova koji pripadaju HMC-u – Hyundai i Kia);
- (d) Fiat Chrysler Automobiles sa udjelom od oko 12 % na tržištu LKV u 2021. godini.

Kako je i sam AUTOHIT naveo, i kao što se vidi iz gore sumiranih tržišnih udjela, na ovim tržištima postoje učesnici sa daleko većim a i sličnim udjelima kao i RENAULT NISSAN SLOVENIJA. U segmentu PV su to prije svega VW koji ima tržišni udio od skoro 40 %, i još dva značajna konkurenta u vidu PSA Grupe i HMC-a. U segmentu LKV, PSA Grupa sa skoro 30 % tržišta je uvjerljivo prvi igrač na tržištu, a prati ga VW sa oko 20 %, dok je RENAULT NISSAN SLOVENIJA tek treći.

RENAULT NISSAN SLOVENIJA dakle, sa postojećim tržišnim udjelom od oko na tržištu PV odnosno na tržištu LKV, niti ispunjava uvjete predviđene Zakonom za postojanje pretpostavke vladajućeg položaja (u smislu tržišnog udjela od 40 %), niti se sa više nego manjim tržišnim udjelom od VW-a u segmentu PV i manjim udjelom od PSA Grupe u segmentu LKV može ponašati nezavisno od svojih značajno jačih konkurenata (VW, PSA Grupe, HMC i FCA), te je apsolutno neosnovana tvrdnja da je RENAULT NISSAN SLOVENIJA dominantni učesnik na tržištu.

- GUMA M također ne može biti dominantni privredni subjekt
GUMA M je također aktivna na tržištima PV i LKV na teritoriji Bosne i Hercegovine.

Imajući u vidu da na nivou veleprodaje, Guma M prodaje proizvode brenda Renault, Dacia i Nissan, ali da na nivou veleprodaje proizvode brenda Nissan prodaje i AUTOHIT, s obzirom da su i AUTOHIT i GUMA M uvoznici brenda Nissan za područje Bosne i Hercegovine, tržišni udjeli GUME M na nivou veleprodaje za oba proizvodna tržišta su sami tim niži od tržišnih udijela RENAULT NISSAN SLOVENIJA.

Na nivou maloprodaje, koji nivo tržišta AUTHOHIT navodi kao relevantan za potrebe Zahtjeva, tržišni udjeli su još disperziraniji jer postoji veći broj maloprodavaca koji prodaje iste brendove. Na primjer, pored GUME M, maloprodavci Renault i Dacia brendova su i Autocentar Ovnak, Autocentar Beganović, Autokuća Matijević, Autocentar Zeko, Halilović d.o.o. i Timko 3 d.o.o.;

Maloprodavac Nissan brenda je dodatno i AUTOHIT. RNS pretpostavlja da su u svim slučajevima, tržišni udjeli GUME M na nivou maloprodaje daleko ispod 10 %.

Samim tim, sa ovakvim tržišnim udjelima, kao i uslijed postojanja izražene intra-brand konkurencije i velikog broja distributera ovlaštenih za prodaju Renault i Dacia proizvoda nemoguće je tvrditi da GUMA M ima dominantan položaj na bilo kom od tržišta na kojima ja aktivna, a koja potencijalno mogu biti od značaja za ocijenu Zahtjeva.

- Guma M nije ekskluzivni distributer RENAULT NISSAN SLOVENIJA

Iako je jasno da, imajući u vidu ispravnu definiciju relevantnog tržišta i tržišne udjele RENAULT NISSAN SLOVENIJA i GUME M na tako definisanim tržištima, ne može biti riječi o značajnijoj tržišnoj poziciji, a kamo li o dominantnom položaju. RENAULT NISSAN SLOVENIJA se svakako osvrće i na navode AUTOHITA da je GUMA M navodno ekskluzivni distributer iako smatramo da ovo pitanje i nije relevantno za ocjenu postojanja navodne zloupotrebe dominantnog položaja.

Naime, u skladu sa Odlukom o vertikalnim sporazumima, ekskluzivna (isključiva) distribucija postoji kada se dobavljač obaveže da će prodavati ugovorne proizvode samo jednom odabranom distributeru na određenoj teritoriji. Međutim, u odnosu između RENAULT NISSAN SLOVENIJA i GUME M, RENAULT NISSAN SLOVENIJA nema ovakvu obavezu, čak naprotiv, ima pravo da prodaje proizvode Renault i Dacia drugim osobama u BiH (vidjeti član 3.1. i 3.2. Uvoznčkog ugovora).

U skladu sa Zakonom, Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju između EU i BiH, kao i pravnom naslijeđu EU, RENAULT NISSAN SLOVENIJA ne može (čak i kad bi htio) spriječiti kupce iz Bosne i Hercegovine da kupuju proizvode Renault i Dacia od ovlaštenih distributera iz inozemstva, tj. ne može spriječiti druge distributere iz inozemstva da prodaju proizvode Renault i Dacia u Bosni i Hercegovini.

Stoga, s obzirom da GUMA M nije ekskluzivni distributer za Renault i Dacia, da RENAULT NISSAN SLOVENIJA ima pravo prodavati proizvode Renault i Dacia drugim osobama na teritoriji Bosne i Hercegovine.

- Tržišni udjeli RENAULT NISSAN SLOVENIJA i GUMA M su očigledno ispod de minimis nivoa
Imajući u vidu gore navedene tržišne udjele RENAULT NISSAN SLOVENIJA i GUMA M na tržištu PV, koji su ispod, ali i na tržištu LKV, evidentno je da se u skladu sa Odlukom o sporazumima male vrijednosti tržišno učešće RENAULT NISSAN SLOVENIJA i RENAULT NISSAN SLOVENIJA M smatra neznatnim tržišnim udjelom, a Uvoznički ugovori, a vjerovatno i Ugovori o distribuciji koje GUMA M zaključuje sa distributerima predstavljaju sporazume male vrijednosti.

- RENAULT NISSAN SLOVENIJA nije izvršio radnju zloupotrebe u smislu člana 10. stav 2, tačke a), b) i c) Zakona.

Iako uslijed nedostatka dominantnog položaja RENAULT NISSAN SLOVENIJA (a i GUME M) na relevantnim tržištima ne može ni biti govora o zloupotrebe u smislu člana 10 Zakona, RENAULT NISSAN SLOVENIJA će se u nastavku ovog Odgovora svakako osvrnuti i na ostale navode AUTOHITA kako bi ukazao da su radnje opisane u Zahtjevu u svemu u skladu sa Zakonom.

Ono što je bitno istaći jeste da je na teritoriji Bosne i Hercegovine uspostavljen sistem selektivne distribucije za proizvode Renault i Dacia. Ovo podrazumijeva da zainteresirani distributeri imaju pravo pristupa distributivnoj mreži za Renault i Dacia samo ako ispunjavaju selektivne kriterije. AUTOHIT ove kriterije ne ispunjava i zato nema pravo na pristup distributivnoj mreži a ne, kako AUTOHIT to tvrdi, zbog navodne zlouporabe vladajućeg položaja odnosno diskriminacije. Diskriminacija bi upravo nastala ako bi se Autohitu dozvolio prijem u mrežu, s obzirom da bi prijem

AUTOHITA u mrežu za Renault i Dacia značio neprimjenu selektivnih kriterija koji su prethodno bili primijenjeni na ostale ovlaštene distributere.

- AUTOHITU su dostavljeni i objašnjeni selektivni kriteriji

Iz svega što AUTOHIT tvrdi i cijelokupne korespondencije koju je dostavio jedno je jasno i to upravo ono što je po Autohitu navodno sporno: GUMA M i RENAULT NISSAN SLOVENIJA jesu odgovarali na upite AUTOHITA, GUMA M jeste dostavila selektivne kriterije a RENAULT NISSAN SLOVENIJA je čak dodatno, i to u nekoliko navrata, iste detaljnije objasnio (iako na tako nešto i nije bio obavezan jer je GUMA M jedina odgovorna za prijem distributera u Renault i Dacia mrežu).

Naime, GUMA M je podneskom od dana 1. oktobra 2020. godine odgovorila na upite Autohita – koji odgovor je bio odgođen dješavanjima izazvanim pandemijom COVID 19, na šta je GUMA M u svom odgovoru i ukazala, i objasnila Autohitu da će mu tražene selektivne kriterije dostaviti nakon reorganizacije sustava distributivne mreže koji je u tom trenutku bio u procesu.

Navod AUTOHITA da je ovakav odgovor GUME M značio da u datom trenutku selektivni uslovi za prijem u mrežu nisu ni postojali, te je AUTOHITU samim tim morao automatski biti omogućen prijem u mrežu, je krajnje nelogičan i svakako pogrešan. Ni iz kojeg dijela odgovora GUME M ne proizilazi ovakav zaključak.

Nesporno je i potvrđeno od strane Autohita u Zahtjevu, da je Guma M zatim dana 3. novembra 2020. godine (mjesec dana prije najavljenog roka) Autohitu dostavila tražane selektivne kriterije, čime je postupila u svemu u skladu sa svojom obavezom da ovakve kriterije dostavi zainteresiranim distributerima na njihov zahtjev u skladu sa tačkom 73. Eksplanatorne brošure EK.

Dostavljene kriterije AUTOHIT je netačno interpretirao, te mu je RENAULT NISSAN SLOVENIJA, dva puta, i to prvo u dopisu od 2. marta 2021. godine a onda i u dopisu od 10. maja 2021. godine ukazao na to i pokušao dodatno pojasniti kriterije.

Dakle, AUTOHITU su selektivni kriteriji dostavljeni i sve nedoumice Autohita u vezi primjene takvih kriterija su RNS/Guma M probali razriješiti, u vremenskim okvirima koji su bili objektivno opravdani u datim okolnostima.

- AUTOHIT očigledno u prethodnom periodu i sve do danas nije ispunio i ne ispunjava selektivne kriterije pa zato nije primljen u distributivnu mrežu za Renault i Dacia

Za više detalja o konkretnoj sadržini svakog od ovih kriterija, RENAULT NISSAN SLOVENIJA upućuje Vijeće na dokumentaciju koju je Guma M dostavila Autohitu, a koja je dostavljena uz Zahtjev.

Dakle, ukoliko distributer želi biti primljen u distributivnu mrežu on mora ispuniti ukupno 15 različitih kriterija (ukoliko traži prijem i u mrežu distribucije vozila i u mrežu pružanja postprodajnih usluga tj. ovlaštenih serviseri).

AUTOHIT je svojim dopisima jasno i više puta ukazao da je u datom trenutku ispunjavao samo dva kriterija i to bazične opće kriterije korporativnog oblika i kandidature, što znači da nije ispunjavao preostalih čak 13 kriterija. Ovo nedvosmisleno proizilazi iz brojnih navoda Autohita u nekoliko dopisa, uključujući i u Zahtjevu.

AUTOHIT je svoj zaključak da mu ispunjenje samo dva navedena kriterija daje pravo da bude primljen u distributivnu mrežu bazirao na pogrešnoj interpretaciji dostavljenih kriterija.

Naime, u dostavljenom dokumentu sa kriterijima je pored svakog kriterija navedena i stavka „Rok za usklađivanje ukoliko ne postoji usklađenost“. Ovi rokovi se razlikuju u ovisnosti od konkretnog kriterija (od 3 do 12 mjeseci), a kod kriterija korporativni oblik i kandidatura ovakav rok ne postoji tj. navedeno je da se usklađenost mora izvršiti odmah/bez odlaganja. Pošto je AUTOHIT ispunjavao ova dva uvjeta, zaključio je da je to dovoljno da mu se omogući prijem u distributivnu mrežu.

S obzirom da je zahtjev AUTOHITA bio adresiran na RENAULT NISSAN SLOVENIJA, radi pojašnjenja i otklanjanja svake sumnje RNS je u svom dopisu od 10. maja 2021. godine Autohitu ukazao da je ovakvo tumačenje selektivnih kriterija neispravno jer se oni moraju tumačiti u skladu sa Ugovorom o distribuciji koji Guma M zaključuje sa distributerom koji se prima u mrežu, a čiji su selektivni kriteriji Prilog 1.

Dakle, stavka „Rok za usklađivanje ukoliko ne postoji usklađenost“ iz Priloga 1 predstavlja rok u kojem distributer mora da se nanovo uskladi sa određenim kriterijem ukoliko u toku primjene Ugovora

o distribuciji on prestane biti usklađen sa tim kriterijem. Taj rok služi isključivo svrsi nadzora iz člana 11.1 Ugovora o distribuciji, i ni na koji način se ne može tumačiti da neki od kriterija iz Priloga 1. mogu ostati neispunjeni u trenutku zaključenja Ugovora o distribuciji.

Drugačije tumačenje bi vodilo zaključku da svaki zainteresirani subjekt može postati distributer ukoliko posluje kao privredno društvo i ima menadžment sa iskustvom u automobilskoj industriji (kriteriji korporativni oblik i kandidatura), a nema niti kakve dalje infrastrukturne, tehničke i logističke kapacitete za vršenje distribucije, već te dodatne kriterije može ispuniti naknadno. To bi moglo voditi situaciji u kojoj zaključeni Ugovori o distribuciji na kraju uopće ne stupaju na snagu ili se moraju naknadno raskidati zbog neispunjenja kriterija što bi svakako pricinjavalo velike troškove svima koji bi bili uključeni u ovaj proces.

Dakle, iz svega gore navedenog jasno je da AUTOHIT u prethodnom razdoblju i sve do danas nije ispunjavao sve kriterije neophodne za prijem u Renault i Dacia distributivnu mrežu, te u istu i nije mogao biti primljen.

- Bezuslovni zahtjev AUTOHITA na prijem u mrežu Renault i Dacia je neosnovan

Pored toga što očigledno u prethodnom periodu i sve do danas ne ispunjava kriterije za prijem u distributivnu mrežu Renault i Dacia, zahtjev AUTOHITA za prijem je neosnovan i po drugim osnovima.

Kao prvo, zahtjev Autohita za prijem u mrežu Renault i Dacia odnosno zahtjev AUTOHITA da Konkurencijsko vijeće naloži RENAULT NISSAN SLOVENIJA (i GUMI M) da zaključi ugovor sa AUTOHITOM, protivan je općem načelu slobode ugovaranja, po kojem svako ima pravo da bira sa kime će zaključiti ugovor. Šta više, RENAULT NISSAN SLOVENIJA ne bi ni bio nadležan da zaključi ovakav ugovor sa Autohitom jer ugovore sa maloprodavcima zaključuje GUMA M.

Drugo, ovakav zahtjev kosi se i sa uspostavljenim principima i praksom EU u domenu zaštite konkurencije, gdje se obaveza zaključenja ugovora i snabdijevanja može samo izuzetno nametnuti pod uslovom da je 1) tržišni učesnik u dominantnom položaju na tržištu i 2) da je input kojim taj tržišni učesnik raspolaže neophodan (eng. indispensable) za obavljanje usluge na nishodnom tržištu jer za njega ne postoji adekvatna zamjena (što upućuje na postojanje izrazite dominacije, ako ne i monopola tog tržišnog učesnika).

Samim tim, nametanje obaveze da se omogući pristup određenom inputu će uglavnom u praksi biti rezervisano za slučajeve pristupa određenoj infrastrukturi kojom upravljaju prirodni monopolisti ili državne kompanije koje su prije liberalizacije tržišta imale monopole u određenim oblastima.

U predmetnom slučaju, 1) RENAULT NISSAN SLOVENIJA (a ni GUMA M) sa manje od tržišnog udjela nikako ne može biti vladajući učesnik na tržištima na kojima je aktivan, kao što je detaljno obrazloženo u dijelu 2.2 Odgovora, 2) za Renault i Dacia proizvode postoje brojni supstituti, uključujući upravo i Nissan proizvode koje je AUTOHIT ovlašten da prodaje, te Renault i Dacia proizvodi nisu ni približno neophodni da bi AUTOHIT mogao da obavlja svoju djelatnost – naime on svoju djelatnost već obavlja i to upravo distribuiranjem Nissan proizvoda, kako i sam navodi, već dugi niz godina. Samim tim, u predmetnom slučaju nije ispunjen nijedan od uslova za nametanje obaveze RENAULT NISSAN SLOVENIJA (ili GUMI M) da sa AUTOHITOM zaključi ugovor o distribuciji Renault i Dacia proizvoda.

Na kraju, nametanje obaveze zaključenja ugovora sa Autohitom koji ne ispunjava propisane selektivne kriterije bi upravo predstavljalo diskriminaciju postojećih ovlaštenih distributera koji su uredno ispunili i nastavljaju da budu usklađeni sa propisanim selektivnim kriterijima.

- Autohitova paušalna tvrdnja da je RENAULT NISSAN SLOVENIJA nametnuo nelojalne trgovinske uslove kojima se ograničava konkurencija, te da je RENAULT NISSAN SLOVENIJA povrijedio član 3. stav 1. Zakona o unutrašnjoj trgovini nije ničim dokazana i svakako je netačna

Iz gore navedenog jasno proizilazi da je (i) GUMA M kriterije selekcije iskomunicirao AUTOHITU, (ii) da je RENAULT NISSAN SLOVENIJA na dobrovoljnoj bazi te kriterije dodatno objasnio Autohitu, i (iii) da Autohit ove kriterije ne ispunjava, te da zato Autohit nema pravo na pristup distributivnoj mreži. Dakle, ne radi se o nametanju nelojalnih trgovinskih uslova, kako to tvrdi Autohit, već o uspostavljanju sistema selekcije distributera na osnovu selektivnih kriterija, što je standardna i, iz ugla pravila o zaštiti konkurencije, dozvoljena praksa u automobilskom sektoru.

Nejasno je pozivanje Autohita na Zakon o unutrašnjoj trgovini, koji Vijeće nije ni nadležno da primjenjuje, već to čini Federalno ministarstvo trgovine, uz mogućnost sudske zaštite u ograničenom broju slučajeva.

- AUTOHITOVA paušalna tvrdnja o navodnom ograničenju broja distributera nije ničim dokazana i nema nikakav značaj u predmetnom postupku.

Autohit u Zahtjevu tvrdi da su svojim postupanjem RENAULT NISSAN SLOVENIJA i GUMA M ograničili tržište i tehnički razvoj tržišta kroz ograničavanje broja ovlašćenih distributera brendova Renault i Dacia (Zahtjev, str. 7).

Pored toga što ova tvrdnja nije ničim dokazana, ona je irelevantna za predmetni postupak. AUTOHIT naime ne ispunjava propisane selektivne kriterije za prijem u distributivnu mrežu Renault i Dacia. Stoga, ne radi se o ograničavanju broja distributera kako to Autohit tvrdi, već o neispunjavanju propisanih uslova za prijem u selektivni distributivnu mrežu sa strane Autohita.

- AUTOHITOVA paušalna tvrdnja o navodnoj diskriminaciji nije ničim dokazana.

AUTOHIT u Zahtjevu tvrdi da RENAULT NISSAN SLOVENIJA i GUMA M primjenjuju različite uslova na istu vrstu poslova za različite strane time što priključenje AUTOHITA u distributivnu mrežu uslovljavaju ispunjavanjem različitih kriterija od onih koji se primjenjuju na ostale privredne subjekte (Zahtjev, str. 7).

Najprije, nije RENAULT NISSAN SLOVENIJA taj koji uslovljava prijem AUTOHITA u distributivnu mrežu, već pravo i obavezu uspostavljanja i organizacije selektivne distributivne mreže za Renault i Dacia marke u Bosni i Hercegovini ima uvoznik, tj. GUMA M u ovom slučaju.

Dalje, svakako je potpuno nejasno na kakve različite kriterije Autohit misli jer ovakvu svoju tvrdnju nije potkrijepio niti jednim dokazom.

- AUTOHIT nije dokazao da li su uopće potrošači oštećeni i koji su to negativni efekti na tržištu

AUTOHIT se uopće nije bavio niti je bilo čime dokazao da li su i na koji način potrošači oštećeni ako AUTOHIT nema ugovor sa GUMA M, odnosno šta je to tačno negativno u tome i kako se to ogleda na tržište. AUTOHIT nije utvrdio da li će potrošači imati manju mogućnost izbora, da li će plaćati ili plaćaju veće cijene zbog toga niti bilo šta drugo, što je sve veoma teško za očekivati s obzirom da već postoji sedam ovlašćenih distributera i servisera Renault i Dacia proizvoda, te očigledno veoma razvijena intra-brand konkurencija.

Iz svega gore navedenog, može se zaključiti da:

(a) RENAULT NISSAN SLOVENIJA ne može biti stranka u ovom postupku jer nije mogao učiniti povrede koje mu AUTOHIT stavlja na teret s obzirom da nije nadležan za uspostavljanje distributivne mreže za Renault i Dacia brendove na teritoriji Bosne i Hercegovine već je to, u relevantnom periodu i do danas, u nadležnosti uvoznika, odnosno u ovom slučaju GUME M.

(b) pored toga što RENAULT NISSAN SLOVENIJA ne može biti stranka u ovom postupku, isto tako nema dominantni položaj u smislu člana 9. Zakona, s obzirom da na predloženom relevantnom tržištu maloprodaje uopće nije aktivan a da na tržištima uvoza PV i uvoza LKV na teritoriji Bosne i Hercegovine **postoje** konkurenati sa značajno jačim tržišnim pozicijama;

(c) usljed nedostatka dominantnog položaja RENAULT NISSAN SLOVENIJA na ovim tržištima ne može ni biti govora o zloupotrebi u smislu člana 10. Zakona, ali u svakom slučaju radnje RNS-a su u svemu u **skladu** sa Zakonom jer:

(i) RENAULT NISSAN SLOVENIJA ima pravo da uspostavi određene kriterije za prijem u distributivnu mrežu za Renault i Dacia brendove i takvo postavljanje kriterija ne predstavlja nametanje nepravednih uslova ili diskriminaciju u smislu člana 10. Zakona već dozvoljeni oblik selektivne distribucije,

(ii) AUTOHITU su kriteriji za prijem u distributivnu mrežu propisno dostavljeni i obrazloženi,

(iii) AUTOHIT u prethodnom periodu i sve do danas nije ispunio takve kriterije te objektivno i opravdano nije mogao biti primljen u distributivnu mrežu;

RENAULT NISSAN SLOVENIJA ukazuje i na slijedeće:

Činjenica da AUTOHIT već više od godinu dana pokušava da neosnovano „uvjeri“ RENAULT NISSAN SLOVENIJA i GUMU M da polaže pravo na prijem u distributivnu mrežu na osnovu

ispunjenja samo dva osnovna kriterija, što AUTOHIT nesumnjivo zna da ne može biti tačno, dovodi u pitanje stvarne motive AUTOHITA. Posebno jer je u tom periodu Autohit mogao da poduzme mjere za ispunjenje i svih ostalih kriterija.

Stiče se naime dojam da AUTOHIT namjerno pogrešno tumači selektivne kriterije i da zapravo i nije imao objektivnu mogućnost a samim tim ni ozbiljnu namjeru da ih ispuni i postane dio mreže distributera. U prilog ovome govore i navodi Autohita da RNS i Guma M nameću nepravedne uslove trgovine te da je AUTOHIT diskriminiran. Simptomatično je i to što su dopisi AUTOHITA vrlo brzo poprimili antagonistički ton uz prijetnje pokretanjem postupka pred Konkurencijskim vijećem, unatoč krajnje konstruktivnom pristupu RENAULT NISSAN SLOVENIJA.

Imajući navedeno u vidu, pored toga što je Zahtjevom pogrešno obuhvaćen RENAULT NISSAN SLOVENIJA i što je Zahtjev u svakom slučaju i potpuno neosnovan, kako je obrazloženo u ovom Odgovoru, vjerujemo da je njegov osnovni cilj da bude sredstvo pritiska na RENAULT NISSAN SLOVENIJA čime Autohit zloupotrebljava prava koja su mu Zakonom dana, a kakvu zloupotrebu Konkurencijsko vijeće mora spriječiti sukladno sa članom 14.a. Zakona o upravnom postupku.

3.3. Odgovor privrednog subjekta GUMA M na Zahtjev i Zaključak

U Odgovoru privrednog subjekta GUMA M u bitnom se navodi sljedeće:

Zahtjevom za pokretanje postupka radi utvrđivanja zloupotrebe dominantnog položaja, podnesenim od strane privrednog društva AUTOHIT Sarajevo predlaže se da Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovina donese rješenje kojim se utvrđuje zloupotreba dominantnog položaja definirana čl. 10. stav (2), tačka a), b) i c) Zakona o konkurenciji BiH, te da se privrednom subjektu GUMA M i RENAULT NISSAN SLOVENIJA naloži da zaključi Ugovor sa AUTOHIT o prodaji i servisiranju Renault i Dacia novih motornih vozila i originalnih dijelova za područje Bosne i Hercegovine, pod jednakim uslovima utvrđenim u zaključenim ugovorima sa ostalim ovlaštenim trgovcima u Bosni i Hercegovini. Također se predlaže da Konkurencijsko vijeće privrednom subjektu GUMA M i privrednom subjektu RENAULT NISSAN SLOVENIJA za utvrđenu povredu izrekne novčanu kaznu u skladu sa odredbama Zakona o konkurenciji BiH.

GUMA M, očitujući se na navode podnosioca zahtjeva, ističe kako su isti u cijelosti neosnovani pa predlaže da Konkurencijsko vijeće primjenom odredbi Zakona o konkurenciji BiH donese rješenje kojim se zahtjev društva AUTOHIT za utvrđivanje zloupotrebe dominantnog položaja odbija kao neosnovan iz slijedećih razloga:

U predmetnom Zahtjevu AUTOHITA u više navrata neosnovano navodi kako je društvo GUMA M ekskluzivni importer (uvoznik) vozila marki Renault i Dacia za područje BiH, navodeći kako proizvođač ne dozvoljava uvoz za dalju prodaju vozila osim društva GUMA M.

Navodi Podnosioca zahtjeva u cijelosti neosnovani i ne odgovaraju stvarnom stanju niti potpisanim Ugovorima o uvozu i distribuciji između proizvođača i društva GUMA M za marke vozila Renault i Dacia. Naime, predmetni ugovori o uvozu i distribuciji potpisani između društva GUMA M i proizvođača ne sadrže nikakve odredbe o ekskluzivitetu u pogledu uvoza i daljnje prodaje predmetnih marki vozila na relevantnom tržištu niti isti sadrže bilo kakve odredbe o zabrani da se predmetne marke vozila uvoze i dalje prodaju putem drugih pravnih lica.

Dakle, predmetni ugovori ne sadrže zabranjene sastojke u smislu odredbi Zakona o konkurenciji BiH. Naprotiv, čl. 3. predmetnih Ugovora na društvo GUMA M od strane Proizvođača preneseno je neekskluzivno i neprenosivo pravo kupovine i distribucije na teritoriji BiH vozila marke Renault i Dacia, rezervnih dijelova i dodatno opreme, te je u čl. 3.2. jasno naznačeno da Proizvođač može direktno ili indirektno (putem drugih pravnih subjekata) prodavati vozila i rezervne dijelove na teritoriji BiH.

Nadalje, podneskom od 03.07.2020. godine društvo AUTOHIT po prvi put se obraća društvu GUMA M, te u navedenom podnesku traže da ih društvo GUMA M kao ovlašteni uvoznik marki vozila Renault i Dacia uputi na mjesto gdje su javno objavljeni kvalitativni i kvantitativni kriteriji za primanje u mrežu ovlaštenih distributera i/ili serviseri za navedene marke vozila za relevantno tržište.

Na predmetni podnesak društvo GUMA M odgovorilo je podneskom od 01.10.2020. godine ističući da nisu bili u mogućnosti ranije odgovoriti na dopis zbog okolnosti uzrokovanih pandemijom virusa

COVID 19 ali i zbog činjenice kako je u toku cjelokupna reorganizacija distributivne mreže na relevantnom tržištu od strane proizvođača.

U tom smislu GUMA M ističe kako je u trenutku prijema prvog dopisa od strane društva AUTOHIT na relevantnom tržištu uistinu bila u toku cjelokupna reorganizacija distributivne mreže a prednje iz razloga što je proizvođač marki vozila Renault i Dacia raskinuo sve ugovore o uvozu i distribuciji predmetnih marki vozila sa svim privrednim subjektima na relevantnom tržištu te je u trenutku prijema dopisa od strane društva AUTOHIT (03.07.2020.) još uvijek u toku bilo potpisivanje novih Ugovora o uvozu i distribuciji marki vozila Renault i Dacia između proizvođača i društva GUMA M za relevantno tržište, a koji ugovori su na posljertku potpisani strane društva GUMA M te Proizvođača dana 30.10.2020. godine, sa datumom primjene od 04.06.2020. godine. Kako su predmetni Ugovori potpisani dana 30.10.2020. godine, tek u tom trenutku društvo GUMA M postalo je i formalno ovlaštenu (a nikako ekskluzivni, kako to podnosilac zahtjeva pogrešno navodi) uvoznik i distributer marki vozila Renault i Dacia za relevantno tržište, pa je tek od navedenog trenutka postojala mogućnost da društvo GUMA M kao ovlaštenu uvoznik, po uputi i odobrenju proizvođača, dostavi društvu AUTOHIT selektivne kriterije iz Ugovora o uvozu i distribuciji za priključenje u mrežu ovlaštenik uvoznika i distributera vozila marki Renault i Dacia na relevantnom tržištu, a što je društvo GUMA M i učinilo dana 03.11.2020. godine.

S tim u vezi, netačan je navod Podnosioca zahtjeva u kojem isti navodi kako prije 01.12.2020. godine, nisu postojali selektivni kriteriji za ulazak u mrežu uvoznika i distributera vozila marki Renault i Dacia za relevantno tržište. Predmetni kriteriji su postojali ali društvo GUMA M nije bilo ovlašteno iste dostaviti Podnosiocu zahtjeva iz razloga što do potpisa Ugovora o uvozu i distribuciji s proizvođačem (Ugovor potpisan tek 30.10.2020) nije još uvijek bio ovlaštenu uvoznik i distributer predmetnih marki vozila pa nije niti imao ovlaštenje iste dostaviti društvu AUTOHIT. Iz navedenog razloga istome je dopisom od 01.10.2020. odgovoreno da je u toku reorganizacija cjelokupne distributivne mreže na relevantnom tržištu kao i da će selektivni kriteriji Podnosiocu zahtjeva biti dostavljeni najkasnije do 01.12.2020. godine, do kada se očekivalo potpisivanje predmetnih ugovora o uvozu i distribuciji sa proizvođačem.

Dakle, društvo GUMA M je kao ovlaštenu uvoznik i distributer vozila marki Renault i Dacia ispunio svoju obavezu dostavljanja selektivnih kriterija Podnosiocu zahtjeva za ulazak u mrežu ovlaštenih distributera i servisera za vozila marki Renault i Dacia za relevantno tržište, bez odgađanja, odnosno drugi radni dan nakon potpisivanja Ugovora o uvozu i distribuciji marki vozila Renault i Dacia na mjerodavno tržište s proizvođačem.

Nakon prijema selektivnih kriterija od strane društva GUMA M podnosilac zahtjeva je dalju komunikaciju nastavio sa proizvođačem, odnosno društvom RENAULT NISSAN SLOVENIJA a imajući u vidu da je proizvođač kreirao predmetne selektivne kriterije te je isti i ovlašten za provođenje postupka validacije kandidata za priključenje na mrežu.

Podnosilac zahtjeva je dana 18.03.2021. godine uputio dopis u kojem isti navodi s kojim kriterijima od postavljenih kriterija je Podnosilac zahtjeva usklađen, sa zahtjevom da se u pogledu ostalih kriterija započne postupak validacije.

Za sam postupak validacije usklađenosti sa selektivnim kriterijima nadležan je proizvođač, a što konstatira i sam podnosilac Zahtjeva (peti redak stranice 6. Zahtjeva) ističući da u predmetnim selektivnim kriterijima nigdje ne piše da će "operativna kompanija" imati ugovor s "uvoznikom na teritoriju BiH".

S obzirom na navedeno, društvo GUMA M je dalju komunikaciju sa podnosiocem zahtjeva prepustilo proizvođaču - društvu RENAULT NISSAN SLOVENIJA a koji je Podnosiocu zahtjeva dostavio odgovor na dopis od 26.05.2021. godine u kojem navodi da su Podnosiocu zahtjeva dostavljeni selektivni kriteriji za prijem u distributivnu mrežu na relevantnom tržištu, ističući da Podnosilac zahtjeva nema osnov tražiti momentalno priključenje mreži prije ispunjenja svih uslova navedenih u selektivnim kriterijima, odnosno da je interpretacija Podnosioca zahtjeva da je dovoljno da ispuni prva dva kriterija za ulazak u mrežu netočna.

Iz svih istaknutih činjenica i priloženih dokaza može se izvesti nesporan zaključak da su u trenutku podnošenja zahtjeva za ulazak u mrežu ovlaštenih distributera i servisera za marke vozila Renault i Dacia na relevantnom tržištu postojali selektivni kriteriji kreirani od strane Proizvođača. Nadalje,

može se izvesti nesporn zaključak da predmetni selektivni kriteriji ne sadrže nikakve zabranjene sastojke kojima bi se podnosioca zahtjeva stavljalo u nepovoljniji položaj u odnosu na druge privredne subjekte na relevantnom tržištu, a što ne spori niti sam Podnosilac zahtjeva jer isti u zahtjevu ne navodi da su selektivni kriteriji na bilo kakav način diskriminatorni ili nezakoniti već isti tumači da je dovoljno da ih djelomično ispuni kako bi dobio priključenje u mrežu. Nadalje, može se izvesti nesporn zaključak da je društvo GUMA M ispunilo svoju obavezu dostavljanja predmetnih selektivnih kriterija društvu AUTOPUT odmah nakon što je potpisalo Ugovore o uvozu i distribuciji s proizvođačem (Ugovori potpisani 30.10.2020), dakle čim je dobio status ovlaštenog uvoznika i distributera. Nadalje, može se izvesti nesporn zaključak da je za postupak validacije da li Podnosilac zahtjeva ispunjava selektivne kriterije za ulazak u distributivnu mrežu na relevantnom tržištu kao i potpisivanje Ugovora u slučaju ispunjavanja kriterija ovlašten proizvođač. Naposljetku, proizvođač je ušao u postupak validacije s Podnosiocem zahtjeva te je od istome naložio da ispuni sve selektivne kriterije kako bi ušao u mrežu ovlaštenih distributera i servisera za ovlašteno tržište. Po prijemu odgovora od strane proizvođača, Podnosilac zahtjeva se, umjesto da ispuni tražne kriterije i proizvođaču dostavi dokaze o ispunjenju, neosnovano obraća Konkurencijskom vijeću sa zahtjevom za pokretanje postupka radi utvrđivanja zloupotrebe dominantnog položaja.

Kako je iz svega naprijed navedenog proizlazi da društvo GUMA M kao niti društvo RENAULT NISSAN SLOVENIJA nisu izvršili zloupotrebu dominantnog položaja iz čl. 10. stav (2), tačka a), b) i c) Zakona o konkurenciji BiH, to predlažemo da Konkurencijsko vijeće primjenom odredbi Zakona o konkurenciji BiH te odredbi Zakona o upravnom postupku BiH donese rješenje kojim se zahtjev podnosioca odbija kao neosnovan.

4. Produženje roka za donošenje konačnog rješenja

S obzirom na okolnosti u predmetnom postupku i opsežnost konkretnog postupka kao i činjenice da je za utvrđivanje stanja i ocjenu dokaza potrebno izvršiti dodatne analize, Konkurencijsko vijeće je procijenilo da neće biti u mogućnosti donijeti konačno rješenje u roku od 4 (četiri) mjeseca od dana donošenja Zaključka o pokretanju postupka, kako je propisano članom 41. stav (1) tačka c) Zakona.

Konkurencijsko vijeće je stoga ocijenilo da je rok za donošenje konačnog rješenja po Zaključku o pokretanju postupka koji se odnosi na utvrđivanja kršenja odredbi člana 10. stav (2) tačke a), b) i c) Zakona potrebno produljiti za dodatna 3 (tri) mjeseca u smislu člana 41. stav (2) Zakona.

Zaključak o produženju roka za donošenje konačnog rješenja donesen je dana 26. maja 2022. godine pod brojem: UP-01-26-2-53-24/21. Isti je dostavljen strankama u postupku istog dana u prilogu akta broj: UP-01-26-2-53-25/21 Podnositelju zahtjeva, u prilogu akta broj: UP-01-26-2-53-26/21 privrednom subjektu GUMA M, i u prilogu akta broj: UP-01-26-2-53-27/21 privrednom subjektu RENAULT NISSAN SLOVENIJA.

5. Relevantno tržište

Relevantno tržište, u smislu člana 3. Zakona, te čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta čini tržište određenih proizvoda/usluga koji su predmet obavljanja djelatnosti na određenom geografskom tržištu.

Prema odredbi člana 4. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, relevantno tržište proizvoda obuhvaća sve proizvode i/ili usluge koje potrošači smatraju međusobno zamjenjivim s obzirom na njihove bitne karakteristike, kvalitet, namjenu, cijenu ili način upotrebe.

Prema odredbi člana 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, relevantno geografsko tržište obuhvaća cjelokupan ili značajan dio teritorije Bosne i Hercegovine na kojoj privredni subjekti djeluju u prodaji i/ili kupovini relevantne usluge pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uslovima i koji to tržište bitno razlikuju od uslova konkurencije na susjednim geografskim tržištima.

Relevantno tržište proizvoda predmetnoga postupka je tržište novih putničkih automobila marke Renault i Dacia, putem veleprodaje i maloprodajne mreže (primarne i sekundarne distribucijske mreže) i ovlaštenih servisa.

Relevantno geografsko tržište predmetnoga postupka je područje Bosne i Hercegovine.

Slijedom navedenoga, relevantno tržište predmetnog postupka je tržište novih putničkih automobila marke Renault i Dacia, putem veleprodaje i maloprodajne mreže (primarne i sekundarne distribucijske mreže) i ovlaštenih servisa na području Bosne i Hercegovine.

6. Usmena rasprava i dalji tok postupka

U daljem toku postupka, budući da se radi o postupku sa strankama sa suprotnim interesima, Konkurencijsko vijeće je zakazalo usmenu raspravu, u skladu sa članom 39. Zakona, za dan 6. jula 2022. godine (pozivi dostavljeni Podnosiocu zahtjeva aktom broj: UP-01-26-2-53-28/21, GUMA M aktom broj: UP-01-26-2-53-30/21 i RENAULT NISSAN SLOVENIJA aktom broj: UP-01-26-2-53-29/21 dana 27. maja 2022. godine).

Usmena rasprava održana je u prostorijama Konkurencijskog vijeća o čemu je sačinjen Zapisnik broj: UP-06-26-2-018-34/20.

Na usmenoj raspravi Podnosilac zahtjeva i Protivna strana u postupku su ostali pri dosadašnjim iskazima, te postavili pitanja jedni drugima, te pitanja ispred Konkurencijskog vijeća, koja su unesena u zapisnik, a stranke u postupku su se usaglasile da će na ista dostaviti pisane odgovore u roku od 15 dana, što je evidentirano Zapisnikom.

Privredni subjekt AUTOHIT je dana 21. jula 2022. godine, dostavio traženo sa usmene rasprave, aktom broj: UP-01-26-2-53-35/21, u prilogu kojeg je dostavio traženu dokumentaciju, te dao odgovore na postavljena pitanja, u bitnom kako slijedi:

Stranke protiv kojih je podnesen zahtjev su u svojim izjašnjenjima u pisanim podnescima, a posebno u izjašnjenjima na samoj usmenoj raspravi, nedvosmisleno sami iskazali da zloupotrebljuju dominantni položaj na tržištu vozila marke Renault i Dacia, a na teritoriji, odnosno području BiH.

Naime, kod same činjenice da je nesporno da je RENAULT NISSAN SLOVENIJA, ovlašteni distributer, novih vozila marke Renault i Dacia za područje Balkana, odnosno za relevantno tržište BiH, proizilazi da je upravo ovaj subjekt odgovoran za uređivanje samog tržišta ovog proizvoda. Također je nesporno i da jedini subjekt koji je pristupio mreži ovog proizvoda na području BiH, jeste subjekat GUMA M, kao subjekt koji ima ugovor sa RENAULT NISSAN SLOVENIJA o uvozu, prodaji novih vozila marke Renault i Dacio, kao i rezervnih dijelova i servisa.

Tokom samog postupka je vidljivo i da stranke protiv kojih je podnesen zahtjev nemaju jasan stav koji od ova dva subjekta je trebao provesti postupak validacije, odnosno provesti postupak ispitivanja da li podnositelj zahtjeva ispunjava kriterije, i koje još kriterije treba da ispuni da bi pristupio prodajnoj mreži, bilo primarnoj ili sekundarnoj.

U svojim izjašnjenjima na usmenoj raspravi oba subjekta prebacuju odgovornost sa jednog na drugog, u smislu koji od subjekata je trebao provesti validaciju, pri tome ne iznoseći bilo kakvu argumentaciju za svoje stavove ili tvrdnje.

Isto tako, jasno je da tokom cijelog perioda od podnošenja zahtjeva, za pristup mreži, podnosilac zahtjeva nije dobio niti jedan upit, odgovor ili bilo koju radnju oba subjekta, a na osnovu koje bi mogao pristupiti ispunjenjenju selektivnih kriterija.

Stoga su paušalni navodi oba subjekta da podnosilac zahtjeva od 13 ne ispunjava većinu selektivnih kriterija, prosto jer to prije svega nije tačno i iz razloga što nikada nije proveden bilo kakav postupak, utvrđivanja ispunjenosti uslova, niti je ostavljena mogućnost da se ti uslovi dodatno pojašne, kako bi podnosilac zahtjeva u rokovima propisanim selektivnim kriterijima i ispunio takve uslove.

Posebno je indikativno da su subjekti protiv kojih je podnesen zahtjev već provodili validaciju i provjeru selektivnih kriterija, kod drugih subjekata iz prodajne mreže, a kod podnositelja zahtjeva se izjašnjavaju da to do sada nikada nisu provodili??

Podnosilac zahtjeva traži da Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, provede Zakonom predviđeni postupak te da donese Rješenje kojim se utvrđuje zloupotreba dominantnog položaja privrednog subjekata GUMA M i RENAULT NISSAN SLOVENIJA, na tržištu veleprodaje proizvoda marke Renault i Dacia ovlaštenim trgovcima u BiH, ograničavanjem tržišta i primjenom različitih uslova prema privrednom subjektu AUTOHIT za istu ili sličnu vrstu poslova u odnosu na ostale ovlaštene trgovce koji vrše prodaju i servsiranje proizvoda marke Renault i Dacia u BiH, u smislu odredbi člana

10. stav 2. tačke b) i c) Zakona o konkurenciji, kao da naloži zaključenje Ugovora o prodaji i servisiranju proizvoda marke Renault i Dacia (novih motornih vozila i originalnih rezervnih dijelova na području Bosne i Hercegovine) sa privrednim subjektom AUTOHIT na vremenski period od pet godina pod jednakim uslovima utvrđenim u zaključenim ugovorima o prodaji i servisiranju Renault i Dacia motornih vozila sa ostalim ovlaštenim trgovcima u Bosni i Hercegovini, te dostavljanje dokaza o istome Konkurencijskom vijeću u vremenskom roku od 8 dana od dana zaključivanja predmetnog ugovora, te da se istima izrekne novačna kana, te odredi nadoknada troškova postupka.

Privredni subjekt RENAULT NISSAN SLOVENIJA je dana 21. jula 2022. godine, dostavio traženo sa usmene rasprave, aktom broj: UP-01-26-2-53-36/21, u prilogu kojeg je dostavio traženu dokumentaciju sa usmene rasprave, te dao odgovore na postavljena pitanja, u bitnom kako slijedi:

Na prvom mjestu RENAULT NISSAN SLOVENIJA ponovno ističe da ostaje kod prigovora pasivne legitimacije u ovom postupku jer nije mogao izvršiti niti jednu od radnji koje su mu stavljene na teret, s obzirom da pravo i obavezu uspostavljanja i održavanja distributivne mreže za Renault i Dacia ima uvoznik, odnosno u ovom slučaju GUMA M, a ne RENAULT NISSAN SLOVENIJA, te da uvoznik zaključuje ugovore sa ovlaštenim distributerima. Ovo nedvosmisleno proizilazi iz slijedećih članova Uvozničkih ugovora za Renault i Dacia:

(a) Član 6.2.: „Uvoznik će uspostaviti i održavati trgovačku mrežu na Teritoriji radi prodaje Proizvoda i Postprodajnih usluga, a koja će uključivati dovoljan broj kvalifikovanih Trgovaca ...”

(b) Član 6.3.: „Uvoznik će sačiniti pismeni ugovor sa svakim Trgovcem ... Uvoznik će u svakom trenutku vršiti odgovarajući nadzor svakog Trgovca prema tom ugovoru. ...”

(c) Član 9.1.: „Uvoznik će prodavati i vršiti distribuciju, te osigurati da Trgovci prodaju i distribuiraju Proizvode ... obezbjeđujući, u svakom trenutku, strogo ispunjenje uslova navedenih u Selektivnim Kriterijima koji se nalaze u Prilogu.”

RENAULT NISSAN SLOVENIJA dakle nema zaključen ugovor niti sa jednim ovlaštenim trgovcem o prodaji i servisiranju Renault i Dacia novih motornih vozila i originalnih dijelova za područje Bosne i Hercegovine pa tako ne može zaključiti ugovor ni sa društvom AUTOHIT, što je sve u potpunosti u skladu sa gore citiranim odredbama Uvozničkih ugovora. Ove tvrdnje RENAULT NISSAN SLOVENIJA ničim nisu dovedene u pitanje u toku usmene rasprave niti od strane AUTOHITA niti od strane GUMA M. AUTOHIT je sa svoje strane u toku rasprave naveo da sa društvom RENAULT NISSAN SLOVENIJA ima zaključen tzv. Uvoznički ugovor za vozila Nissan, a što svakako nije sporno, ali je irelevantno za ovaj postupak, s obzirom da pravo da distribuira vozila Nissan po uvoznikom ugovoru za Nissan ne podrazumijeva pravo AUTOHITA da uvozi i distribuira vozila Renault i Dacia.

RENAULT NISSAN SLOVENIJA niti u jednom trenutku nije imao razlog da smatra da društvo AUTOHIT želi zaključenje Uvozničkog ugovora za Renault i Dacia vozila, nego da AUTOHIT želi da postane član distributivne mreže u BiH za Renault i Dacia vozila, a kojom u cijelosti upravlja i navedenu organizira i uspostavlja društvo GUMA M. Naime, u svim dopisima AUTOHITA, uključujući i u prvom od 5. februara 2020. godine, AUTOHIT je tražio pristup mreži ovlaštenih distributera i serviseri, a ne uvoznika. Ističe se nema dominantni položaj u smislu člana 9. Zakona. Postojanje dominantnog položaja je nužna zakonska pretpostavka koja mora biti ispunjena da bi se ovaj postupak uopće vodio protiv RENAULT NISSAN SLOVENIJA, a ona nije ispunjena u ovom slučaju.

AUTOHIT navodi kako GUMA M nema konkurenta na tržištu uvoza i veleprodaje vozila marki Renault i Dacia za područje BiH, u naknadnom podnesku od 09.02.2022. godine AUTOHIT je odjednom naveo da se kao relevantno tržište ima smatrati tržište proizvoda marke Renault i Dacia, odnosno maloprodaja motornih vozila i dijelova, servisiranje i popravka na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine. AUTOHIT je potpuno pogrešno zaključio da se maloprodajno tržište motornih vozila određuje na nivou brenda (Renault i Dacia) bez da takvu tvrdnju, u skladu sa pravilima o metodologiji definisanja relevantnog tržišta, potkrijepi analizom supstitucije potražnje i supstitucije ponude i prethodnom relevantnom praksom u ovom sektoru, što potvrđuje i relevantna praksa Konkurencijskog vijeća, gdje u jednoj odluci relevantno tržište definisalo dosta široko, kao tržište veleprodaje i maloprodaje putničkih, motornih, teretnih i komercijalnih vozila u Bosni i Hercegovini, a u drugoj kao tržište teških kamiona.

Što se tiče dostavljenih dokaza od strane AUTOHITA na usmenoj raspravi od 06.07.2022. g. RENAULT NISSAN SLOVENIJA smatra da je nesporno da je AUTOHIT uvoznik za Nissan vozila i

da sa navedenim RENAULT NISSAN SLOVENIJA ima potpisan Uvoznički ugovor. Sve dokaze koje je Autohit predložio na usmenoj raspravi se odnose na te činjenice koje su nesporne.

Međutim, za RENAULT NISSAN SLOVENIJA je sporno da AUTOHIT dokazujući da je uvoznik za Nissan vozila sebe smatra sposobnim i podobnim za uključivanje u distributivnu mrežu za Renault i Dacia vozila, posebno imajući u vidu da je upravo tokom saradnje oko Nissan vozila AUTOHIT nekoliko puta bio upozoren od strane RENAULT NISSAN SLOVENIJA da ne ispunjava uslove finansijske solidnosti.

RENAULT NISSAN SLOVENIJA je u više navrata istakao i obavijestio AUTOHIT da je finansijski nestabilno društvo te je bio opomenut u okviru saradnje za Nissan vozila, te u vezi s tim dostavljaju se slijedeći dokazi:

(a) Upravo zbog nepovoljne finansijske situacije Autohita i slabih prodajnih rezultata za marku Nissan, 20.02.2019. godine održan je sastanak sa Autohit u Sarajevu na kojem je, između ostalog ustanovljeno sljedeće: "Detaljnom analizom rada uvoznika ustanovljena je loša finansijska situacija iz razloga preinvestiranja Uvoznika u objekat što je dovelo do višegodišnje finansijske nestabilnosti te nedostatka kapitala za adekvatan operativni rad. Nedostatak kapitala je doveo do neadekvatnog stock-a na lokaciji uvoznika što onemogućava adekvatnu prodaju. ..." Na ovom sastanku AUTOHITU je na transparentan način prikazano stanje ispunjenosti finansijskih kriterija za distribuciju brendova Društva te je eksplicitno ukazano da Autohit ove kriterije ne ispunjava, te da svaki Distributer i Uvoznik moraju biti usklađeni sa ovim kriterijima u svakom trenutku počevši od potpisivanja ugovora pa nadalje. „Na sastanku 20.02.2019. Uvozniku su na transparentan način prezentirani finansijski standardi Renault-Nissan franšize koje svaki Distributer i Uvoznik moraju imati usklađene u svakom trenutku, počevši od trenutka potpisivanja Ugovora o Uvozu i Distribuciji, pa tako i tijekom trajanja navedenog Ugovora. ...

(b) Da društvo Autohit ima i da je imalo finansijske poteškoće vidljivo je i iz njihovog finansijskog izvještaja kroz godine koji u prilogu dostavljamo.

(c) Pored navedenog, AUTOHIT često kasni sa isplatom cijene za vozila Nissan tokom posljednjih par godina, što dokazujemo primjerom komunikacije od 23.9.2019. kojom je Društvo skrenulo pažnju AUTOHITU na postojanje dospjelih, a neizmirenih dugovanja.

(d) Zbog dugovanja AUTOHITA, RENAULT NISSAN SLOVENIJA je svojevremeno obračunavao zatezne kamate na neplaćene račune, a jedan primjer takvog obračuna, koji potvrđuje i da je AUTOHIT nesporo morao biti svjestan svojih dugovanja i nestabilne finansijske situacije, dostavljamo u prilogu.

(e) Također skrećemo pažnju da je AUTOHIT i tokom cijele 2022. godine imao finansijskih poteškoća kao što proizilazi iz brojnih izvještaja koji pokazuju da AUTOHIT nije izmirivao dospjela dugovanja prema Društvu, a koji su dostavljeni u prilogu.

Gospodarski subjekt GUMA M je dana 1. avgusta 2022. godine, dostavio traženo sa usmene rasprave, aktom broj: UP-01-26-2-53-37/21, u prilogu kojeg je dostavio traženu dokumentaciju, te dao odgovore na postavljena pitanja, u bitnom kako slijedi:

Na usmenoj raspravi je traženo pojašnjenje o načinu na koji je vršena evaluacija ispunjenja kriterija za ulazak u sekundarnu mrežu od strane trenutnih članova sekundarne mreže za marke vozila "Renault" i "Dacia" za tržište Bosne i Hercegovine, i to privredne subjekte: Autocentar Ovnak, Autocentar Beganović, Autokuća Matijević, Autocentar Zeko, Halilović d.o.o. te Timko d.o.o.

Društvo GUMA M ušlo je u primarnu mrežu kao ovlašteni uvoznik i distributer za vozila "Renault" i "Dacia" za tržište Bosne i Hercegovine počevši od 2001. godine i to nakon ispunjenja selektivnih kriterija postavljenih od strane društva Renault, u skladu sa evaluacijskim postupkom koje je provelo društvo Renault.

U vrijeme ulaska društva GUMA M u primarnu mrežu, svi privredni subjekti koji su trenutno članovi sekundarne mreže, su također bili članovi primarne mreže. Dakle, svi navedeni subjekti su zadovoljili selektivne kriterije postavljene od strane društva Renault u evaluacijskom postupku koji je provodilo društvo Renault te su postali uvoznici i distributeri marki vozila "Renault" i "Dacia" za tržište Bosne i Hercegovine.

Od 01.01.2010. godine na tržištu Bosne i Hercegovine ostaju tri člana primarne mreže za marke vozila "Renault" i "Dacia" i to društvo Guma M, društvo Union auto d.o.o., te društvo Bunjo d.o.o. dok svi ostali članovi primarne mreže (privredni subjekti pobrojani u uvodnom dijelu ovog očitovanja) na osnovu dogovora sa Renault-om postaju članovi sekundarne mreže (bilo da rade sa GUMA M, Union

auto d.o.o. ili Bunjo d.o.o.). Od 2018. godine društvo GUMA M ostaje jedini član primame mreže dok sva ostala društva postaju dio sekundarne mreže.

Dakle, društvo GUMA M od samog ulaska u primarnu mrežu za marku vozila "Renault" i "Dacia" pa do današnjeg dana nije primilo niti jedan privredni subjekt u sekundarnu mrežu za predmetne marke vozila niti je provodio evaluacijski postupak ispunjavanja selektivnih kriterija za ulazak u sekundarnu mrežu (koji kriteriji su identični kriterijima za ulazak u primarnu mrežu) a sve iz razloga što za navedeni postupak isti nije niti nadležan u skladu sa odredbama ugovora i selektivnih kriterija dok su svi članovi sekundarne mreže u istu prešli iz primame mreže te su isti prošli evaluacijski postupak organiziran i proveden od strane društva Renault prilikom ulaska u primarnu mrežu.

S tim u vezi, društvo GUMA M ne posjeduje nikakvu materijalnu dokumentaciju vezanu za ispunjavanje selektivnih kriterija i provođenje evaluacijskog postupka ispunjavanja istih od strane članova sekundarne mreže.

Dostavljeni podnesci su proslijeđeni od strane Konkurencijskog vijeća na uvid ostalim stranama u postupku, dana 8. avgusta 2022. godine. Dana 29. avgusta 2022. godine privredni subjekt RENAULT NISSAN SLOVENIJA je dostavio odgovor na izjašnjenja AUTOHIT i GUMA M zaprimljeno pod brojem: UP-01-26-2-53-41/21.

7. Utvrđeno činjenično stanje i ocjena dokaza

Nakon sagledavanja relevantnih činjenica i dokaza utvrđenih tokom postupka, činjenica iznijetih na usmenoj raspravi, podataka i dokumentacije relevantnih institucija, savjesnom i detaljnom ocjenom svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo slijedeće:

Članom 9. stav (1) i (2) Zakona propisano je kako privredni subjekt ima dominantni položaj na relevantnom tržištu roba ili usluga, ako se zbog svoje tržišne snage može ponašati u značajnoj mjeri nezavisno od stvarnih ili mogućih konkurenata, kupaca, potrošača ili dobavljača, također uzimajući u obzir udio tog privrednog subjekta na relevantnom tržištu, udjele na tom tržištu koje imaju njegovi konkurenti, kao i pravne zapreke za ulazak drugih privrednih subjekata na tržište. Pretpostavlja se da privredni subjekt ima dominantni položaj na tržištu roba ili usluga ako na relevantnom tržištu ima udio veći od 40%.

Članom 10. stav (1) propisano je da je zabranjena svaka zloupotreba dominantnog položaja jednog ili više privrednog subjekata na relevantnom tržištu, a članom 10. stav (2) tačka propisano je da se zloupotreba dominantnih položaja posebno odnosi na: a) direktno ili indirektno nametanje nelojalnih kupovnih i prodajnih cijena ili drugih trgovinskih uslova kojima se ograničava konkurencija, b) ograničavanje proizvodnje, tržišta ili tehničkog razvoja na štetu potrošača, c) primjenu različitih uslova za istu ili sličnu vrstu poslova s ostalim stranama, čime ih dovode u neravnopravan i nepovoljan konkurentski položaj, d) zaključivanje sporazuma kojima se uslovljava da druga strana prihvati dodatne obaveze koje po svojoj prirodi ili prema trgovinskom običaju nemaju veze s predmetom takvog sporazuma.

Zloupotreba dominantnog položaja, pored kriterija propisanih u članu 10. Zakona, smatraju se i slučajevi propisani Odlukom Konkurencijskog vijeća o definisanju kategorija dominantnog položaja propisani u članu 9. predmetne Odluke.

U konkretnom slučaju, privredni subjekt AUTOHIT, navodi kako postoji zloupotreba dominantnog položaja iz člana 10. stav (2) tačka a), b) i c) Zakona, od strane privrednih subjekata GUMA M i RENAULT NISSAN SLOVENIJA, a koja se očituje u odbijanju zaključenja ugovora o prodaji i servisiranju Renault i Dacia novih motornih vozila i originalnih rezervnih dijelova za područje Bosne i Hercegovine, pod jednakim uslovima utvrđenim u zaključenim ugovorima o prodaji i servisiranju Renault i Dacia motornih vozila sa ostalim ovlaštenim trgovcima u Bosni i Hercegovini.

U postupku je utvrđeno i kako privredni subjekt AUTOHIT ima zaključen ugovor o uvozu i distribuciji vozila marke Nissan sa privrednim subjektom RENAULT NISSAN SLOVENIJA, i već već dugi niz godina poslovno saraduje sa RENAULT NISSAN SLOVENIJA.

Na osnovu dostavljenih dokaza i utvrđenog činjeničnog stanja, kao argumentacije iznesene tokom postupka, savjesnom i detaljnom ocjenom svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno, Konkurencijsko vijeće je razmatralo navedeni predmet i donijelo odluku da se Podnosilac u svom zahtjevu odbije, jer radnje koje se stavljaju na teret privrednim subjektima GUMA M i RENAULT NISSAN SLOVENIJA ne predstavljaju zloupotrebu dominantnog položaja iz člana 10. Zakona.

Kako bi se utvrdila zloupotreba dominantnog položaja, prije svega je potrebno utvrditi postojanje dominantnog položaja. Naime, Zakon o konkurenciji ne zabranjuje dominantni položaj sam po sebi, već isključivo zloupotrebne radnje koje mogu iz istog proisteći. Za potrebe ocjene predmetnog slučaja, Konkurencijsko vijeće je zaključilo kako je potrebno utvrditi postojanje dominantnog položaja na relevantnom tržištu od strane privrednih subjekata GUMA M i RENAULT NISSAN SLOVENIJA. Tako, prema podacima iz spisa predmeta distribuciju Renault i Dacia motornih vozila kao članovi sekundarne distribucijske mreže na relevantnom tržištu obavljaju i:

- Autocentar Ovnak,
- Autocentar Beganović
- Autokuća Matijević
- Autocentar Zeko
- Halilović d.o.o. i
- Timko d.o.o.

Njihov udjeli u prodaji automobila marke Renault i Dacia bi izgledali kako je prikazano u tabelama 1. i 2.:

Tabela 1. broj prodanih vozila u 2021. godini

Broj prodanih vozila 2021. godini od strane maloprodajnih kuća	Renault	Dacia
Guma M d.o.o.	* ¹	*
Ovnak d.o.o.	*	*
Beganović d.o.o.	*	*
Matijević d.o.o.	*	*
Zeko d.o.o.	*	*
Halilović d.o.o.	*	*
Timko d.o.o.	*	*
Ukupno	*	*

Tablica 2. Udjeli u prodaji za 2021. godinu

Tržišni udjeli u 2021. maloprodajnih kuća u 2021. godini	Renault	Dacia
Guma M d.o.o.	*	*
Ovnak d.o.o.	*	*
Beganović d.o.o.	*	*
Matijević d.o.o.	*	*
Zeko d.o.o.	*	*
Halilović d.o.o.	*	*
Timko d.o.o.	*	*
Ukupno	*	*

¹ Podaci predstavljaju poslovnu tajnu, u smislu člana 38. Zakona o konkurenciji.

Iz tabela je vidljivo da Guma M d.o.o. ima dominantni položaj u okviru prodaje Renault i Dacie vozila. Budući da je Guma M d.o.o. jedini uvoznik navedenih vozila i jedina iste isporučuje pobrojanim maloprodajama njen dominantni položaj upravo i proizilaze iz dane pozicije. Međutim, Guma M d.o.o. taj položaj ne zloupotrebljuje jer postojeće činjenice i stanje na tržištu ne upućuje na zloupotrebu.

Dalje, shodno podacima sa web stranice proauto.ba utvrđeno je da ukupna prodaja novih vozila marke Renault i Dacia u Bosni i Hercegovini u 2021. godini od strane svih ovlaštenih distributera, iznosila je 6,43% za Daciju i 6,12% za Renault u odnosu na prodaju ostalih brandova iz automobilske industrije koji su zastupljeni u Bosni i Hercegovini.

Navedeno upravo ukazuje da je ukupni udio prodanih vozila marke Renault i Dacia na tržištu Bosne i Hercegovine je 6,43%, odnosno 6,12% respektivno, a u okviru datih brandova Guma M d.o.o. je samo jedan od prodavatelja na maloprodajnom tržištu. Iz svega navedenog utvrđeno je da je GUMA M samo jedan od prodavaoca novih vozila na maloprodajnom tržištu.

Kao drugo, utvrđeno je i kako privredni subjekt RENAULT NISSAN SLOVENIJA ne vrši maloprodaju automobila Dacia i Renault na tržištu Bosne i Hercegovine pa stoga i nema udjela na relevantnom tržištu.

U skladu s članom 9. Zakona privredni subjekt ima dominantni položaj na relevantnom tržištu roba ili usluga, ako se zbog svoje tržišne snage može ponašati u značajnoj mjeri nezavisno od stvarnih ili mogućih konkurenata, kupaca, potrošača ili dobavljača, također uzimajući u obzir udjel tog privrednog subjekta na relevantnom tržištu, udjele na tom tržištu koje imaju njegovi konkurenti, kao i pravne zapreke za ulazak drugih privrednih subjekata na tržište. Pretpostavlja se da privredni subjekt ima dominantni položaj na tržištu roba ili usluga ako na relevantnom tržištu ima udjel veći od 40%.

Na osnovu gore navedenog, i podataka o ukupnoj prodaji novih automobila marke Renault i Dacia, utvrđeno je da privredni subjekti GUMA M ima dominantni položaj, a RENAULT NISSAN SLOVENIJA nema dominantni položaj na relevantnom tržištu u Bosni i Hercegovini, međutim ni jedan od ova dva subjekta ne zloupotrebljuje dominantni položaj.

Dakle, nesporno je utvrđeno kako privredni subjekt GUMA M, na maloprodajnom tržištu novih automobila u Bosni i Hercegovini ima konkurente, a samim tim i proizvodi koje prodaje imaju svoje supstitute, u vidu drugih marki automobila, kao i da RENAULT NISSAN SLOVENIJA ne posluje na tržištu maloprodaje novih automobila u Bosni Hercegovini.

Kao bitno Konkurencijsko vijeće ističe da i sam Zakon o privrednim društvima FBiH, u članu 2. propisuje kako je razlog osnivanja nekog privrednog društva sticanje dobiti, što je dakle logičan i legitiman cilj poslovanja svakog privrednog subjekta na tržištu. Način, metode, poslovne politike, te kako će se ostvariti ciljevi poslovanja, svaki privredni subjekt na tržištu je slobodan sam za sebe u planirati i provoditi. Samim tim, ne postoji mogućnost institucionalnog „nametanja“ zaključivanja Ugovora određenom privrednom subjektu, te nalaganja istom da posluje s drugim privrednim subjektom ukoliko ne želi, ili smatra da mu poslovanje s istim neće doprinijeti ostvarenju zacrtanih poslovnih politika i ciljeva.

Međutim, postojanje dominantnog položaja od strane određenog privrednog subjekta, podrazumijeva i zabranu zloupotrebe istog, a pod zloupotrebom se između ostalog, podrazumijeva i tzv. „odbijanje poslovanja“ koje se u određenim slučajevima može okarakterizirati kao zloupotreba dominantnog položaja, te mogućnost kažnjavanja subjekata koji takve radnje vrše.

Znači, ukoliko privredni subjekt ima dominantni položaj na tržištu, prilikom svog djelovanja i postupanja na tržištu, zabranjeno je poduzimanje bilo kakvih aktivnosti koje bi imale za posljedicu uklanjanje ili umanjeње tržišne konkurencije, koje su posebno propisane u članu 10. stav (2) Zakona o konkurenciji, dok privredni subjekt koji nije u dominantnom položaju na tržištu slobodan je samostalno i bez ograničenja odlučivati s kime će sklopiti poslovne sporazume i koje će metode upotrijebiti.

Nakon provedenog postupka utvrđeno je i kako privredni subjekti GUMA M i RENAULT NISSAN SLOVENIJA, nisu poduzimali bilo kakve aktivnosti koje bi predstavljale zloupotrebu dominantnog položaja, kako je propisano u članu 10. stav (2) Zakona o konkurenciji.

Tokom postupka privredni subjekti GUMA M i RENAULT NISSAN SLOVENIJA, su na različit način tumačili odredbe Ugovora o uvozu i distribuciji koji su međusobno potpisali, u vezi s procjenom ispunjenosti selektivnih kriterija za prijem u distributivno servisnu mrežu privrednih subjekata, u konkretnom slučaju AUTOHITA. Konkurencijsko vijeće se za potrebe ovog postupka nije upuštalo u ocjenu nadležnosti koji privredni subjekt je po Ugovoru dužan vršiti procjenu ispunjenosti navedenih selektivnih kriterija.

Također, tokom postupka je utvrđeno kako privredni subjekt AUTOHIT ima zaključen Ugovor o uvozu novih vozila marke Nissan sa privrednim subjektom RENAULT NISSAN SLOVENIJA, čime je on član primarne distribucijske mreže, na osnovu kojeg isti vrši direktni uvoz vozila marke Nissan i vrši prodaju na teritoriji Bosne i Hercegovine.

Međutim, privredni subjekt AUTOHIT tokom postupka nije precizirao želi li distribuciju vozila marke Renault i Dacia vršiti kao član primarne mreže, ili pak kao član sekundarne mreže distributera. U slučaju da je tražio zaključenje ugovora za člana primarne mreže, isti bi po ispunjenju uslova (sektivnih kriterija) zaključio uvoznički ugovor sa RENAULT NISSAN SLOVENIJA, a u slučaju da je tražio zaključenje ugovora za člana sekundarne mreže distributera i servisera vozila marke Renault i Dacia, isti bi po ispunjenju selektivnih kriterija zaključio ugovor sa GUMA M.

Kao pitanje koje je bilo predmet ovog postupka je, ispunjava li AUTOHIT selektivne kriterije za prijem u mrežu, a za koje je isti tvrdio kako u pogledu ispunjenosti selektivnih kriterija nema zapreke za trenutno i bez odlaganja zaključenje ugovora o distribuciji vozila marke Renault i Dacia sa protivnom stranom.

Po ovom pitanju nesporno utvrđeno je kako su selektivni kriteriji, čije je ispunjenje traži identični i za stjecanje statusa člana primarne i sekundarne distribucijske mreže, međutim i GUMA M i RENAULT NISSAN SLOVENIJA su navodili kako privredni subjekt AUTOHIT ne ispunjava selektivne kriterije za ulazak u distributivnu mrežu Renaulta i Dacie.

U konačnici, u pogledu ispunjenja uslova propisanih selektivnim kriterijima, punomoćnik privrednog subjekta RENAULT NISSAN SLOVENIJA je na usmenoj raspravi održanoj dana 6. jula 2022. godine izjavio kako AUTOHIT ne ispunjava kriterije za ulazak u mrežu distributera ili uvoznika iz razloga finansijske solidnosti, a taj bi kriterij trebao ispunjavati. Nakon usmene rasprave dostavljeni su i dokazi kojima se prednji navodi potkrijepljuju (Zapisnik sa sastanka od 20.2.2019. godine, Izvod iz finansijskih izvještaja društva Autohit d.o.o, E-mail od 23.9.2019. godine upućen Autohitu od strane RNS, Obračun zatezne kamate od 29.6.2019. godine, Adex Receivable reports od 26.4.2022. godine).

Također, na usmenoj raspravi punomoćnik privrednog subjekta GUMA M izjavio da, imajući u vidu kako se u poslovnu korespondenciju sa AUTOHITOM uključio i RENAULT NISSAN SLOVENIJA, te da je isti naveo kako AUTOHIT ne ispunjava selektivne kriterije za prijem i u primarnu i u sekundarnu distribucijsku mrežu, GUMA M nije imala ovlast preispitivati takvu odluku subjekta RENAULT NISSAN SLOVENIJA, a sve u skladu s članom 6.2. Ugovora između GUMA M i RENAULT NISSAN SLOVENIJA.

Dodatno, obje strane i GUMA M i RENAULT NISSAN SLOVENIJA su naveli kako je AUTOHIT izričito potvrdio u svojim podnescima kako od ukupno 15 ispunjava 2 kriterija za pristupanje u mrežu. Međutim, po tom pitanju utvrđeno je kako je AUTOHIT tražio očitovanje i preciziranje selektivnih kriterija, te da za ispunjenje istih je potreban uviđaj od strane predstavnika Renaulta i Dacie kako bi se utvrdilo tačan način ispunjenja istih, što je u ovom slučaju izostalo.

Budući da je u skladu sa članom 36. stav (1) Zakona, teret dokazivanja je na stranci koja je podnijela zahtjev za pokretanje postupka, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo kako podnosilac zahtjeva AUTOHIT u ovom postupku nije uspio dokazati postojanje zloupotrebe dominantnog položaja iz člana 10. stav (2) Zakona od strane GUMA M i RENAULT NISSAN SLOVENIJA.

Na osnovu prednjeg, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da GUMA M i RENAULT NISSAN SLOVENIJA nisu zloupotrebile dominantni položaj iz člana 10. stav (1) tačka a), b) i c) Zakona kojim je propisano da je zabranjena svaka zloupotreba dominantnog položaja jednog ili više privrednih

subjekata na relevantnom tržištu, a članom 10. stav (2) tačka propisano je da se zloupotreba dominantnog položaja posebno odnosi na: a) direktno ili indirektno nametanje nelojalnih kupovnih i prodajnih cijena ili drugih trgovinskih uslova kojima se ograničava konkurencija, b) ograničavanje proizvodnje, tržišta ili tehničkog razvitka na štetu potrošača, c) primjenu različitih uslova za istu ili sličnu vrstu poslova s ostalim stranama, čime ih dovode u neravnopravan i nepovoljan konkurentski položaj.

Nadalje, iako je u ovom postupku utvrđeno postojanje dominantnog položaja od strane privrednog subjekta GUMA M nije utvrđena njegova zloupotreba, dok za RENAULT NISSAN SLOVENIJA nije utvrđeno ni postojanje dominantnog položaja niti njegova zloupotreba. Stranke u postupku i eventualni spor vezano za uvoz i distribuciju novih motornih vozila marke Renault i Dacia, imaju mogućnost rješavati sudskim putem.

Na osnovu svega navedenog Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tački 1. dispozitiva ovoga Rješenja.

8. Troškovi postupka

Punomoćnik Podnosioca zahtjeva je dana 21. srpnja 2022. godine podneskom broj: UP-01-26-2-53-32/21 dostavio Zahtjev za naknadu troškova postupka u ukupnom iznosu od 5.129,28 KM, sa uključenim iznosom PDV-a, dodatno sa iznosom administrativne takse prema zahtjevu Konkurencijskog vijeća.

Do dana donošenja rješenja punomoćnik privrednog subjekta GUMA M nije dostavio troškovnik. Punomoćnik privrednog subjekta RENAULT NISSAN SLOVENIJA je dana podneskom broj: UP-01-26-2-53-36/21 dana 21. jula 2022. godine, dostavio troškovnik u iznosu 2.970 bez PDV-a, a što ukupno iznosi 3.474,90 KM sa uključenim iznosom PDV-a.

Konkurencijsko vijeće je prilikom određivanja troškova postupka uzelo u obzir odredbe Zakona o upravnom postupku i to član 105. stav (2) Zakona o upravnom postupku kada u postupku učestvuju dvije ili više stranaka sa suprotnim interesima, stranka koja je izazvala postupak, a na čiju je štetu postupak okončan, dužna je protivnoj strani nadoknaditi opravdane troškove koji su toj strani nastali učešćem u postupku. Ako je koja od strana djelomično uspjela u svom zahtjevu, dužna je nadoknaditi protivnoj strani troškove razmjerno dijelu svog zahtjeva u kojem nije uspjela.

Kako je u predmetnom postupku Podnosilac zahtjeva nije uspio sa svojim Zahtjevom, Konkurencijsko vijeće je prihvatilo Zahtjev privrednog subjekta RENAULT NISSAN SLOVENIJA za naknadu troškova.

Na temelju gore navedenog, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tački 2. i 3. dispozitiva ovoga Rješenja.

9. Administrativna taksa

U skladu sa članom 2. tarifni broj 107. stav (1) tačka f) Odluke o visini administrativnih taksi u vezi sa procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem («Službeni glasnik BiH», broj 30/06, 18/11 i 75/18) Podnosilac zahtjeva je na ovo Rješenje obavezan uplatiti administrativnu taksu u ukupnom iznosu od 1.500,00 KM u korist Budžeta institucija Bosne i Hercegovine.

U skladu sa odredbom člana 3. stav (2) tačka b) Odluke o visini administrativnih taksi u vezi s procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem, Podnosilac zahtjeva je nakon izvršene uplate dužan uplatnicu kao dokaz o izvršenoj uplati administrativne takse dostaviti Konkurencijskom vijeću, prije dostavljanja Rješenja.

Ukoliko Podnosilac zahtjeva ne izvrši uplatu administrativne takse, Konkurencijsko vijeće će pokrenuti postupak prinudne naplate po proceduri koja je propisana članom 18. Zakona o

administrativnim taksama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj: 16/02, 19/02, 43/04, 8/06, 76/06, 76/07 i 3/10).

Slijedom navedenog Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tački 4. dispozitiva ovog Rješenja.

10. Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovoga Rješenja nije dozvoljena žalba.

Nezadovoljna stranka može pokrenuti Upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema, odnosno objavljivanja ovoga Rješenja.

Predsjednik

Nebojša Popić

Dostaviti:

- Autohit d.o.o, putem opunomoćenika
- RNS d.o.o., putem opunomoćenika,
- Guma M d.o.o., putem opunomoćenika, i
- U spis;